

MLEKO - V Beli krajini je slišati pripombe, zakaj jezni kmetje delijo mleko in jabolka le v Ljubljani, ne pa tudi drugod po Sloveniji...

LETALIŠČE - Lep dokaz, da med strankami ne gre le za zdrabe in razprtije, ampak lahko tudi vzorno sodelujejo, je porajajoče se belokranjsko turistično-sportno letališče pri Prilozju...

STRANKA - Slovenska nacionalna stranka je očitno na vse slovenske občinske izvršne svete naslovila prošnjo, naj ji v občini zagotovijo prostore...

Sprehod po Metliki

ČLANI METLIŠKE FOLKLORNE SKUPINE IVAN NAVRATIL so pridrveli v Trebnje, da bi pokazali prebivalcem najmlajšega slovenskega mesta, kaj znajo in zmorejo...

LANI JE PRIPRAVILA Ljudska knjižnica vrsto literarnih večerov, razstav, koncertov, plesno-glasbenih prireditev, kvizov, gledaliških in lutkovnih predstav...

PRIPOMBA M. S. V RUBRIKI HALO, tukaj bralec Dolenjal na račun predsednice Rdečega križa Metlika je naredila veliko zgage...

Trebanjske iveri

PROMETNE ZVEZE - Najmlajše slovensko mesto Trebnje, ki je na poti med Novim mestom in Ljubljano in peljeta mimo njega magistralna cesta Ljubljana - Zagreb...

SOSEDJE - Nedavno omejevanje odкупа mleka ljubljanskih mlekarjev kmete v trebanjski občini še dodatno prizadelo. Mnogim je to edini ali glavni vir zaslužka...

IZ NAŠIH OBČIN Zaposlujejo predvsem zasebniki

Razmere v gospodarstvu vse slabše — Povprečno število zaposlenih se zmanjšuje — Plače zaostajajo za regijskim in republiškim povprečjem

ČRNOMELJ — Če bi o črnomaškem poslovanju v preteklem letu presojal optimist, bi menil, da mu je šlo glede na deleže, ki jih je imel v dolenjski regiji, kar dobro...

Čeprav se je črnomaški delež izgube na Dolenjskem lani močno zmanjšal v primerjavi z letom prej, je s primanjkljajem poslovalo kar 38 gospodarstev...

vođu za zaposlovanje prijavljenih 791 ljudi ali za 197 več kot leto prej. Več kot polovica jih ima prvo ali četrto stopnjo izobrazbe...

Kmetje vse bolj neučakani

V Semicu okrogla miza predstavnikov belokranjskih strank o razmerah v kmetijstvu — Podpora SLS

SEMIČ — Predstavniki Slovenske ljudske stranke v Beli krajini so želeli še enkrat potrditi, ali jih druge stranke podpirajo pri njihovih v javnosti že dovolj znanih zahtevah do vlade...

nega dela. A le s temi pridelki bodo lahko konkurenčni. Utopija je, da bo s kravo ali dvema na kmetiji moč preživeti...

Mnogi govorniki so se žal zadovoljili le z nastevanjem tega, kakšne so bile razmere v kmetijstvu nekdanj in kakšne so danes...

Večkrat je bilo slišati zahteve po strategiji razvoja kmetijstva, ki da je še ni, da pa bi jo za Belo krajino lahko napisali...

Pomoč nudijo vsakemu, ki jo potrebuje

Leto in pol trebanjske Karitas

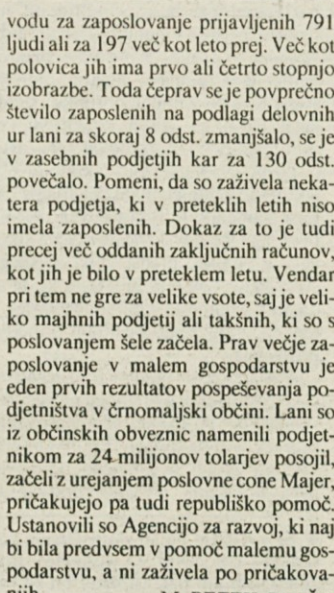
Koliko lepega pa tudi težkega se zgodi v življenju slehernemu človeku. Marsikdaj človek potrebuje le nekoga, ki mu bo prislunil, ga potolažil in mu po svojih močeh pomagal...

»Dolgo časa smo delali v prostorič župnišča, sedaj imamo svoj prostor za občinsko stavbo, ki nam ga je odstopila občina, kamor lahko pride vsakdo, ki rabi pomoč...

»Sedaj nudimo pomoč predvsem družinam, ki so pod svojo streho sprejele begunce, trudimo pa se prislunhiti tudi našim ljudem, ki pomoč potrebujejo...

»Spomnili smo se tudi starejših in osamljenih, obiskali smo jih na domu ali v domu starejših občanov...» pravi Nahtigalova in dodaja, da si želijo k njihovem delu pritegniti mlade in upokojence...

J. D.

M. BEZEK-JAKŠE

KDAJ KONEC UDIRANJA? — Na Cesti padlih borcev v Črnomalju imajo zadnjih nekaj let precej težav s potjo. Nedavno se je, potem ko je pod asfalom nastala velika luknja, cesta že tretjič udrla...

Po dolgi in včasih precej vroči razpravi so razpravljalci na koncu le prišli do zaključka, da SKD in SLS, ki sta bili na okrogli mizi najmočnejše zastopani...

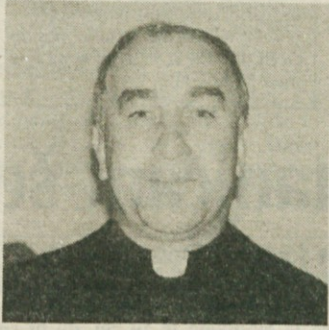
M. BEZEK-JAKŠE

Zakaj bi trpeli zaradi ponosa?

Tako se sprašuje predstojnik župnijske Karitas Metlika Albin Žnidarič, ki spoznava, da marsikdo zaradi svojega dostojanstva ne poišče pomoči

METLIKA — Župnijska Karitas Metlika je bila ustanovljena pred poldrugim letom, ko so pričeli prihajati v Slovenijo begunci. Tem je tudi prvim pomagala, kmalu pa se je pomoč razširila na vse socialno ogrožene občane...

Predstojnik metliške Karitas, ki šteje 18 članov, je župnik Albin Žnidarič. V skoraj vsaki vasi v metliški župniji imajo vsaj enega člana, ki pomaga ljudem v stiski...

Albin Žnidarič

pomoč, temveč zlasti za obiske osamljenih, ki jim marsikdaj več kot hrana in oblačila pomenita topla beseda in razumevanje njihovih problemov. Nanje v Karitas ne pozabijo tudi ob praznikih...

Čeprav Karitas sodeluje z Rdečim križem, socialno službo, zdravstvenim domom in domom počitka ter upošteva mnenja župnikov v metliški, suhorski in podzemeljski župniji, se člani dobro zavedajo, da gotovo še kje kdo potrebuje pomoč...

bi prišli po pomoč. Ko zanje zvemo, jim jo sami ponudimo, vendar je nesmiselno, da bi trpeli zaradi svojega dostojanstva...

Črni oblaki prišli nad Trebnje?

V Trebnjem se pritožujejo nad republiško delitvijo denarja — Kako peljati že začrtane projekte naprej? — Gospodarstvo peša, vse manj je kadrovskih štipendij

TREBNJE — Zadnja leta, še posebej pa letos, v trebanjski občini opažajo, da se vse več denarja steka na republiko, vse manj pa ga potem pride nazaj v občino...

Trebanjci so poslali že kar nekaj pisem na republiko, v katerih so predlagali, naj porabo na prebivalca izenačijo z drugimi občinami...

Do sedaj so trebanjska podjetja še kar plavala in se otepala izgub, zadnji podatki pa kažejo, da se stanje slabša. V občini imajo že 641 brezposelnih, ob koncu šolskega leta pa se bo pridružila še nova generacija mladih...

POŠKODOVAN SPOMENIK NA GRIČKU

ČRNOMELJ - Člani krajevnega združenja borcev NOV Črnomačje že več let opozarjajo na popravilo zgornje ploščadi spomenika na Gričku, toda zaman...

FOLKLOR NA VELIKONOČNI PONEDELJEK

METLIKA - Člani tukajšnje folklorne skupine "Ivan Navratil" vabijo na velikonočni ponedeljek, torej 12. aprila, ob 15. uri na metliški "plac", kjer bodo "zavirali kolo"...

NADALJUJEJO Z AGROMELJORACIJAMI

METLIKA - V metliški občini so v preteklem letu uspešno uresničili program urejanja kmetijskih zemljišč od Trnovca proti Jugorju. Projekt agromelioracije, ki so ga pomenovali "Metlika 2", sedaj zaključujejo...

SEKANJE PIRHOV V TREBNJEM

TREBNJE - Stari ljudski običaji ponovno oživljajo. Tako bo na velikonočno nedeljo popoldan na terasi Gostišča Hribar - Motel Trebnje tekmovalje v sekanju pirhov in pomaranč...

• Zdej sem republiški poslanec in eden od stotih najbolj osvojaženih ljudi na Slovenskem. (J. Zlobec)

Za vztrajne je dela dovolj

18 pomožnih šivilj končalo tečaj — Novost

ČRNOMELJ — Z razdelitvijo potrdil o izobrazbi so pretekli petek v tukajšnjem Zavodu za izobraževanje in kulturo (Ziku) zaključili s trimesečnim izobraževanjem 18 brezposelnih za pomožne šivilje...

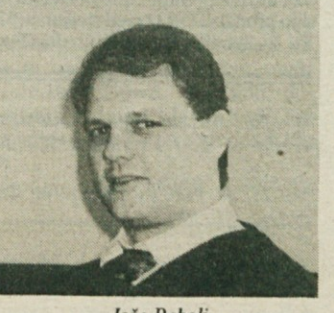
Vendar jim je Jože Wolf z Zavoda za zaposlovanje svetoval, da se morajo, če zares želijo delati, sedaj predvsem same potruditi. Zavod je namreč omogočil izobraževanje, ne bo pa mogel od delodajalca do delodajalca iskati prostih mest...

Novost omenjenega izobraževalnega programa je bila v tem, da je vzporedno s praktičnim delom za industrijskimi stroji, ki so jih dali v najem belokranjski zasebniki in podjetja, potekal tudi program za življenjsko uspešnost...

M.B.-J.

pomoč, a morajo takšne žal razočarati, saj v Karitas denarja nimajo, z izjemo prispevkov, ki jih namenijo dobri ljudje. A ti komaj zadostujejo za stroške delovanja humanitarne organizacije...

M. BEZEK-JAKŠE

Jože Rebolj

ZAPELI SO KRANJCI - V petek pod večer je oktet "Kranjci" pripravil letni koncert v prostorih hotela na Čatežu. K sodelovanju in k prijateljskemu srečanju so povabili Ljubljanski oktet, ki je sicer maloštevilne goste razveselil z 10 pesmimi. Oktet "Kranjci" deluje zdaj že drugo leto v okviru Kulturnega društva Ivan Kobal iz Krške vasi in je poleg pišeškega edini moški oktet v občini. Strokovno ga vodi Vinko Zerjav iz Arčič, sicer pa v oktetu prepevajo še: Andrej Turšič iz Žuče vasi, Stane Barbič iz Gazič, Jože Prah in Marjan Tomše iz Krške vasi, Vlado Gramc iz Krškega ter Stefan in Franc Urbanč iz Rače vasi. (Foto: B. D.-G.)

Semičani so ostali praznih rok?

Denarja, ki so se ga za razvoj demografsko ogroženih nadejali v semiški in adleškiški šoli, očitno ne bo - Kako dokončati obnovo podružnične šole?

ČRNOMELJ - V črnomaljski občini je kar nekaj osnovnih šol, ki bi jih morali dograditi ali adaptirati. Najbolj v nebo vpjoci pa so problemi podružnične šole v Adlešičih ter semiške šole. Prvo sicer že adaptirajo, medtem ko druga že precej časa čaka na novo telovadnico z učilnicami. Toda kot kaže v zadnjem času, je vse manj možnosti, da bi delo v Adlešičih dokončali v dogovorjenem času, še manj pa, da bi ga v Semiču sploh pričeli.

Iz Črnomlja so na lanski republiški natečaj za sofinanciranje dograditev osnovnih šol na demografsko ogroženih območjih poslali elaborata za semiško in adleškiško šolo. Na natečaj je prispela 101 vloga iz 35 občin, in sicer za 5,677 milijard tolarjev. Iz republiškega proračuna so lani razdelili borih 33 milijonov tolarjev šolam v Črenšovcih, Fokovcih in Lenartu ter zanje rezervirali skoraj ves razpoložljivi denar tudi za letošnje leto.

Črnomaljši so v Ljubljani slišali celo očetek, da semiška šola ne more dobiti denarja za demografsko ogrožene, saj Semič ni ogrožen. Vprašanje pa je, koliko so zalegli protesti, češ da se v Semiču šolajo tudi otroci iz vasi, ki so premajhne, da bi bile v njih lahko šole. Čeprav občinski izvršni svet še ni vrgl puške v koruzo in si na republiko še vedno

prizadeva, da bi dobil denar za obe naložbi, so, resnici na ljubo povedano, možnosti skromne. Ker je denar za letos tako rekoč že razdeljen, so jim na ministrstvu za šolstvo dali jasno vedeti, da ni možnosti, da bi v tem letu dobili kakšen tolar za adaptacijo adleškiške šole, medtem ko semiške šole sploh ne štejejo med tiste na demografsko ogroženem območju.

Utopična pa je misel, da bi naložbi lahko končali samo z občinskim denarjem. Za 2.188 kv. metrov prizidka k semiški šoli bi namreč potrebovali 2.290.000 DEM, a za adaptacijo v Alešičih še okrog 50 milijonov tolarjev. Toda za slednjo je v letošnjem občinskem proračunu zagotovljenih le 10 milijonov tolarjev, drugih virov pa ni. Majhno je tudi upanje, da bi iz naslova demografsko ogroženih lahko v črnomaljski občini kaj iztržili prihodnje leto. Letos se namreč izteče zakon

- Kar zadeva krizo slovenskega jezika: "Kranjca" je treba v njegovi lenobi in samovšečnosti "s kolom po glavi". (Kmecl)
- Kriza jezika je kriza identitete. (J. Pogačnik)

V TRETJE GRE RADO - Toni Gašperič se je na literarnem večeru v gostilni Badovinac na Jugorju spet pojavil v ženski družbi in očitno mu je bila kar všeč, kljub lastni izjavi, da je moški šovinist in mu ženska ustvarjalost ni posebej pri srcu. Po Mileni Stojkovič in Mariji Nemanič, ki obe pišeta avtobiografsko prozo, je tokrat na petkovem večernem gostilniškem kramljanju gostil kar dve: pesnico Marjančo Kočevar, ki sicer živi v Novem mestu, a misli, ustvarja in hrepeni po belokranjsko, saj je Meličanka po rodu in prepričanju, ter kantavtorico Stanko Macur, ki je s svojim petjem prijetno popestrila večer. (Foto: T. Jakše)

500 LET

Znamki v čast 500-letnice kapitlja

Izšli bosta v petek

NOVO MESTO - V petek, 9. aprila, bo ob 11. uri v kapitljski dvorani predstavitev dveh znamk, ki jih je v čast 500-letnice Kolegijskega kapitlja v Novem mestu izdala PTT Slovenije. Vrednost znamk bo 7 in 44 tolarjev. Na znamki za 7 tolarjev bo Tintoretto Miklavž, na znamki za 44 tolarjev pa kapitljski grb. Oblikovalec znamk je Zvone Pelko, ki je hkrati tudi avtor celostne podobe praznovanja obletnice. Za filateliste bo gotovo zanimivo, da bo istega dne od sedme ure na novomeški pošti tudi priložnostni žig, ki bo ob 10.30 presnčen na predstavitveni prostor, po prireditvi pa bo spet vrnjen na pošto. V kapitljski dvorani novomeški filatelisti pripravljajo tudi dve razstavi. Na eni bo moč videti znamke, pri katerih nastajajo je sodeloval novomeški rojak Božidar Jakac, na drugi pa stare razglednice Novega mesta.

NASTOP OTROŠKE GLEDALIŠKE IGRALNICE

NOVO MESTO - V sredo, 14. aprila, ob 16.30 bo v Domu kulture premiera otroške igrice Borisa A. Novaka "Mala in velika luna". Z igrice se bo novomeški publiki prvič predstavil dvanajstčlanski ansambel otroške gledališke igralnice, ki jo pod okriljem ZKO vodi Staša Vovk. Nabavo kustumov in postavitev scene je omogočila zavarovalnica Tilia, glasbene efekte pa studio Luca.

ZADNJI NASTOP PRED TEKMOVANJEM

KRŠKO - V sredo, 7. aprila, ob 18. uri bo v Kulturnem domu v Krškem še zadnja preizkušnja učencev Glesbene šole Krško, izbranih za finalne nastope na državnem tekmovanju mladih glasbenikov Slovenije, ki bo v Ljubljani in Velenju od 16. do 23. aprila. Na sredinem javnem nastopu bo gostoval tudi trio Mag iz Ljubljane (klavir, klarinet, violončelo), učenci pa bodo nastopali v klavirskem paru, harmoniki, klarinetu in saksofonu. Prireditelj je za "izven".

NAŠ ROJAK KRALJ POLKE

TORONTO - Walter Ostanek, rojen v Kanadi, sin slovenskih staršev, je bil že pred petnajstimi leti zaradi velikega števila prodanih plošč neuradno proglašen za kanadskega kralja polke, letos pa je tudi uradno prejel Grammy, priznanje, ki ga v Ameriki podeljujejo za vrhunske uspehe na področju glasbe. Ostanek, ki sedaj živi na Niagara Falls, pri nas še najbolj poznamo po uspešnici "Zena naj bo doma".

Skromni, a delavni

Belokranjsko muzejsko društvo o svojem delu - Travnikar novi predsednik

METLIKA - Belokranjsko muzejsko društvo, ki šteje 209 članov, med njimi tudi dva častna, prof. Jožeta Dularja in prof. Janka Jarca, je pretekli teden na programsko-volilnem občnem zboru pregledalo delo v minulem letu. V črnomaljski podružnici so pričeli pripravljati video kaseto, v metliški pa etnološko topografijo občine, ki naj bi izšla kmalu. Sicer pa so člani naredili veliko na prvi pogled drobnih, toda pomembnih opravil. A vse z velikim navdušenjem in pičlim denarjem. Društvo je kot prvo tovrstnih društev v državi prejelo tudi Valvasorjevo priznanje, ki ga za dosežke v muzealstvu podeljuje skupnost muzejev Slovenije.

V letošnjem letu pa bodo med drugim v sodelovanju z ostalimi nadaljevali s turistično predstavitvijo Bele krajine, obnavljali spominske plošče znamenitih osebnosti po Beli krajini, pripravili predavanje, izlet ter pomagali pri izbiri razpovednega znaka Bele krajine. Na občnem zboru so izvolili tudi novo vodstvo in organe društva. Predsednik je postal Milan Travnikar, sekretar skupščine občine Metlika.

Založba je pravi kulturni biotop

Dolenjsko založništvo ima pomembno vlogo v kulturnem življenju pokrajine - Tudi vrsta oblikovalcev in ilustratorjev sodeluje pri rojstvu knjig

NOVO MESTO - Razstava "Likovni jezik Dolenjske založbe", ki je bila februarja postavljena v prostorih SDK, je opozorila na to, da je izdajanje knjig umetnost, ki ni rezervirana le za avtorje besedila in tiskarje, ampak so vanjo aktivno vključeni še drugi soustvarjalci, predvsem oblikovalci in ilustratorji. Delo teh se pri ljubiteljih knjig odraža le v bolj ali manj prijetnem občutku, ko knjigo primejo v roke in jo odpro, a je nepogrešljivo in pomeni za marsikoga pomeben vir vsakdanjega kruha. Kako je s tem, smo se pogovarjali z avtorjem razstave, likovnikom Jankom Oračem, ki je po osnovni izobrazbi grafik, pri delu v tiskarni in s svojim likovnim ustvarjanjem pa se je srečal tudi z ostalimi platmi dela s knjigo.

• Zdaj ste svobodni umetnik. Kako si pravzaprav predstavljate svojo bodočnost v kulturnem okolju, kakršno je novomeško?

Odločitev za svoboden poklic je posledica dolgoletne želje. Delati, kar te veseli je užitek kljub težkim trenutkom. Za to sem se odločil po spletu različnih okoliščin. Osnovni pogoj je zaupanje vase, da verjameš in greš naprej. Moje delo sega tudi na področje grafičnega oblikovanja, kamor so vključene tudi likovne zasnove za knjige in brošure. To je širši, bolj gibljiv prostor, saj bi bilo preživetje samo od prodanih slik verjetno katastrofa.

• Za vas, ki ste po osnovnem poklicu grafik, mora biti to pri delu s knjižno opremo vsekakor prednost.

Vsi, ki se ukvarjamo s tem, bi morali čim bolj poznati proces nastajanja knjig v tiskarni, imeti pred sabo celoten postopek in si tako že na začetku predstavljati, kaj bo na koncu prišlo ven. Na to se spoznam, s tem sem delal. Pri Dolenjski založbi sem likovni oblikovalec knjižne zbirke Na krilih domišljije, hkrati pa nastopam v eni od knjig kot ilustrator. Oblikovalec mora imeti idejo o knjigi tako jasno, da v domišljiji vidi knjigo, kakršna bo izšla, že takrat, ko razen avtorja in še nekaterih nihče ne ve, da bo knjiga sploh izšla. V tem je čar in mikavnost. Oblikovanje in ilustriranje knjige sta tako zanimivi področji tudi zato, ker se srečujemo z različnimi in mnogoterimi izzivi.

• Kakšna je povezava med avtorjem knjige in med oblikovalcem, ilustratorjem?

Mislím, da mora biti povezava dobra. Lahko povem, da sedaj delam na knjigi Franca Režuna z naslovom Na mejah z neznanim, kjer je sodelovanje zelo dobro. Seveda pa to ni vedno možno. Vsekakor je treba dobro poznati vsebino rokopisa, o njej razmišljati, se poglabiti vanjo in dojeti njeno bistvo. Če do tega pride, je občutek čudovit. Pri tej, zadnji knjigi pa se je zgodilo, da so moje stvari nastajale, ko za Režuna sploh vedel nisem, on pa zame ne. Trčila sta dva svetova, ki sta se v knjigi po mojem mnenju

• Pa ima tako delo perspektivo ali je za vedno obojseno le na obrobje, na ugoden ali neugoden veter, ki bo vel v kulturi?

Perspektiva seveda je, čeprav je knjiga stvar, ki jo ljudje v zadnjem času kupujejo vedno manj. Vendar, ko govorimo o slovenstvu, o svojem narodu, brez knjige ne bo šlo. Kajti le kultura bo preživela ta čas, vse drugo bo odplavljeno. To dokazuje tudi zgodovina. V tem smislu vidim perspektivo za knjigo. Založba pa je pomemben dejavnik tudi za kraj, kot je Novo mesto. Mesto potrebuje založbo, da bo podpirala domače avtorje in da bo pripeljala sem avtorje od druge. Založba je kot nekakšen kulturni biotop, okoli katerega se rojeva kulturna klima. Novo mesto pa ima na tem področju že bogato tradicijo, o kateri Novomeščani sami premalo vedo.

• Se pravi, da bi razvejena založniška dejavnost pripomogla k ugodnemu ustvarjanju tudi siceršnje kulturne klime?

Vsekakor. To se vidi že po tem, kako je sicer mirni dolenjski tolmun razgibala revija Rast. Na razstavi smo predstavili samo nekaj ljudi in profilov, ki sodelujejo z založbo: Jova Grobovska, Jožeta Kumra, Darjo Malarič, Lucijana Reščiča, Petra Simiča in mene, se jih pa že sedaj na tak ali drugačen način in bolj ali manj redno z zunanjo podobo knjige ukvarja veliko več, kar je vsekakor spodbudno.

T. JAKŠE

Pesem štirih desetletij

V četrtek smo jih spet videli skupaj. Predstavili so faksimile pesniške zbirke, ki je izšla pred štiridesetimi leti; Kajetan Koviča, Cirila Zlobca, Janeza Menarta in Tonea Pavčka: Pesni štirih. V tem vrstnem redu so se tudi predstavili številni novomeški publiki, ki jih je prišla poslušati v modro dvorano novomeškega hotela Metropol. Kajetan Kovič, nekoliko zamaknjen, razglablja oči, Ciril Zlobec, romantično navdahnjen, zaljubljen, Janez Menart, prodoren, kritičen, Tone Pavček, mehak, dolenjsko oglat. Tako nekako so začeli, tako nekako so ostali sami sebi, svojemu delu in življenju zvesti vseh štirideset let.

Štiri desetletja - kratka doba v človeški zgodovini, precej v življenju človeka. Precej tudi v življenju slovenskega naroda, kajti v času, odkar je izšla ta pesniška zbirka,

se je zgodilo zanj marsikaj prelomnega. Prelomna je bila že pojava zbirke, ki je prinesla v tedanji čas kolektivizma človeka posameznika, iščočega, sposobnega in hotečega izražati lastna čustva, notranja doživljanja, razmišljanja in kritična presojanja: človeka individualista. Ta drža je še kako pomembna, kajti po tem vzoru je držo individualista v tistih času obdržal tudi slovenski narod, ki bi mu marsikdo v tedanji državni skupnosti privoščil (in mu jo verjetno tudi namenil) drugačno usodo. In brez tega ne bi bilo slovenske državnosti, ki ni prišla, kot bi padel komet z neba, ampak se je rojevala po drobcih, dokler ni dozorela in bila požeta, ko je zanjo napačil čas.

Brez tega bi danes verjetno tudi

drugače razmišljali o slovenskem jeziku, ki je v tem času doživel prenekateri napad, najbolj premišljen in zahrbtn v projektu o skupnih jedrih, ki pa je bil kmalu razkrinkan in obelodanjen v pravi luči prav z močnim angažiranjem ljudi iz te četrice.

Hodili so svoja pota, a so vsak po svoje služili stvarim, ki so jih združile v zbirki Pesni štirih: pesniškim muzam, slovenskemu jeziku in lastnemu prepričanju. Usoda jim je namenila, da so skozi desetletja postali nosilni stebri slovenske kulture in slovenske inteligence. Usoda je hotela, da so se v najbolj kritičnih trenutkih, ko je k temu klical čas, tudi politično angažirali. Tudi to je bila logična

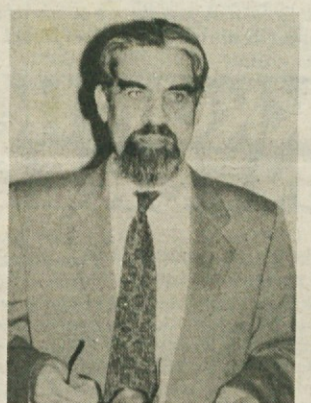
posledica pokončne držbe, ki so jo že na začetku zavzeli in jo potem vseskozi nosili. Umaknili so se iz politike, ko so bili cilji doseženi.

Slovensci imamo pravzaprav srečo, da jih imamo. Da so tako različni in še vedno tako vitalni. Da še vedno snujejo in ustvarjajo, pač njihovim temperamentom podobno: eni vzneseno in eruptivno, drugi poglobljeno in premišljeno. In da je v njih še vedno toliko iskre, da so vedno pripravljani na nove spopade, kajti tudi ti jih gotovo še čakajo. Namreč "živemu človeku se vse primeri", pravi pregovor, mi pa smo se v četrtek lahko prepričali, da so še kako živi, tako kot ljudje in kot ustvarjalci. In da jih imajo ljudje radi. To so jim na četrtekovem literarnem večeru, ko so podali prerez svojega ustvarjalnega obdobja, Novomeščani spontano pokazali tudi z aplavzi.

T. JAKŠE

Kajetan Kovič

Ciril Zlobec

Janez Menart

Tone Pavček

SLIKAR PRI DELU - Janko Orač, grafik, oblikovalec, ilustrator in slikar pri delu v svojem ateljeju. (Foto: T. Jakše)

UKRADEL DENARNICO Z DOKUMENTI — 31. marca je nekdo šaril po pisarni trebanjskega zdravstvenega doma. Iz ženske torbice je ukradel denarico z dokumenti ter nekaj gotovine in lastnico B. D. iz Sentrupeta prikrajšal za 5.000 tolarjev.

KAMEN ZALUČAL V OKNO — V nedeljo, 4. aprila, okoli 3. ure ponoči je neznanec zalučal kamen v okno kafe bara Rio v Metliki. Šipa, velika 140 krat 115 cm, se je razletela, za novo bo moral M. P. iz Bereče vasi odšteti kakih deset tisočakov.

ODNESEL LUČI IN TABLICE — V času med 25. in 31. marcem je nekdo splezal v ograjeni prostor Dolenjske trgovine v Žužemberku in z avtomobilske priklole ukradel luči in tablice. Trgovci so ob 5 tisočakov.

KDO JE ODPELJAL MOTORNO KOLO? — Neznan storilec je na 1. aprila dan izpred gostilne Vovko na Ratežu odpeljal odklenjeno motorno kolo, ki ga je

Direktorji in boni pred sodnike

Kopica kazenskih ovadb zoper odgovorne osebe, ki so omogočile izplačilo dela plač v obliki vrednostnih bonov — Država ob več deset milijonov tolarjev

NOVO MESTO — Slabi finančni položaj številnih podjetij in z njim porajajoče se likvidnostne težave so v pretekli delovni organizaciji postavili pod vprašaj redno izplačilo mesečnih osebnih dohodkov delavcem. Da bi bil volk vsaj delno sit in koza približno cela, so se po številnih firmah odločili za salomonsko rešitev: del osebnih dohodkov so delavcem pričeli izplačevati v obliki vrednostnih bonov. Takšno početje je prišlo na ušesa kriminalistom novomeške UNZ, ki so s tem senanili Službo družbenega knjigovodstva.

Razlog je enostaven: z izplačilom v bonih so se podjetja ne le rešila nezadovoljstva delavcev in morebitnih štrajkov, pač pa tudi zakonsko predpisanih davkov in prispevkov, prav tako od teh zneskov niso bila nakazana sredstva v pokojninski sklad. Novomeška podružnica SDK je opravila temeljito kontrolo nad tovrstnim početjem in o svojih ugotovitvah obvestila upravo za notranje zadeve. Nadaljnja preiskava kriminalistov je privedla do nekaterih kazenskih ovadb. Tako naj bi se bil F. B., odgovorna oseba novomeškega krovnega podjetja, odločil, da predlaga izplačilo delavcem

v višini 28 odstotkov bruto osebnega dohodka v obliki vrednostnih bonov za čas od januarja 1992 naprej. S takšnim predlogom je F. B. seznanil kolegij odgovornih oseb v podjetjih hčerah, ki je navzlic nekaterim pomislekom ponujeno rešitev — čeprav je bila v očitnem nasprotju z veljavno zakonodajo — potr dil. Ob tem je bilo ugotovljeno še nekaj: resda je krovno podjetje ustanovitelj vseh omenjenih družb z omejeno odgovornostjo, vendar so te družbe samostojni pravni objekti, ustanovljeni v skladu z Zakonom o podjetjih, na čelu katerih so osebe osebe, ki so odgovorne za zakonitost dela podjetja s pravico zakonitja kakšnega sklepa, če ta, seveda, krši zakonodajo. Sklepa o izplačilu dela osebnih dohodkov v obliki vrednostnih bonov nihče ni zadržal, temu primerna je bila reakcija kriminalistov.

Tako je F. B. utemeljeno osumljen storitev kaznivega dejanja zlorabe pooblastil, saj naj bi bil kot odgovorna oseba krovnega novomeškega podjetja omogočil v času med januarjem in septembrom 1992 obračun in izplačilo 28 odstotkov bruto osebnega dohodka zaposlenih delavcev v obliki bonov, s čimer

se je izognil plačilu zakonsko predpisanih prispevkov in davkov in tako državo oškodoval za preko 8 milijonov tolarjev. Približno enak je besednjak v kazenskih ovadbah zoper četverico odgovornih oseb v hčerah krovnega podjetja. Tako je osumljen zlorabe pooblastil tudi B. F., ki naj bi z že pojasnjanim izplačilom plač v obliki vrednostnih bonov oškodoval družbo za 1.900.000 tolarjev, J. C. naj bi državo prikrajšal za 7 milijonov tolarjev, J. K. pa kar za 14.500.000 SIT. Zadnji na tem spisku je A. K., ki je prav tako utemeljeno osumljen zlorabe pooblastil, saj naj bi kot odgovorna oseba z namenom pridobitve protipravne premoženjske koristi podjetju v času med januarjem in septembrom 1992 omogočil obračun in izplačilo 28 odstotkov bruto osebnega dohodka zaposlenih delavcev v obliki vrednostnih bonov in se tako izognil plačilu prispevkov in davkov v višini 4 milijon tolarjev.

Na novomeški UNZ pravijo, da ne gre le za vzorčen spisek kazenskih ovadb, pač pa za odločno akcijo, katere cilj je takšnemu početju pristriči peruti, ne oziraje se na ime in ugled firme.

B. BUDJA

tam pustil neprevidni J. B. iz Velikih Brusnic. Neprevidnost ga je stala kar kakšnih 50 tisočakov.

Za samomor je zmanjkalo poguma

Dragico Kordiš so našli mrtvo v njenem stanovanju šele po petih dneh — Njen prijatelj Brane P. je osumljen, da jo je zadavil

RIBNICA — Smrt 31-letne Dragice Kordiš, ki so jo ribniški policisti našli v torek, 30. marca mrtvo v njenem stanovanju na Opekarski 45 v Ribnici, je med ribniškimi prebivalstvom vzbudila veliko zanimanja. Po štirih letih je bil to v Ribnici prvi takšen dogodek, ki je dal slutiti, da gre za storjeno kaznivo dejanje umora, čeprav so seveda natančen vzrok Dragičine smrti lahko pokazala šele obdukcija. V najrazličnejših zgodbicah, ki so se zaradi tega, ker je bilo ugotovljeno, da je bila Dragica verjetno zadavljena, spletle okoli tega med ribniškimi prebivalstvom, pa je bil točen pravzaprav le podatek, da je Dragica umrla že v petek, 26. marca.

Preko vikenda Dragice, ki je bila doma iz Šalke vasi pri Kočevju, in njene prijateljice, 45-letnega Braneta P. iz Velikih Poljan, s katerim je nekaj časa živel v zunajzakonski skupnosti, ni nihče resno pogrešal. Brane je bil nazadnje zaposlen kot skladiščnik pri Mercatorju, Dragica pa v ribniškem Itpju, kjer so se njeni sodelavci v začetku prejšnjega tedna začeli spraševati, kaj je z Dragico, da ni prišla v službo. Na to, da ju je od petka ni nihče videl, so postali pozorni tudi sosedje. Ko so zato v torek zjutraj pogledali skozi okno v Dragičino stanovanje, so na tleh opazili rdeče madeže. Ker sta se Dragica in Brane, ki sta, kot pravijo okoliški sosedje, tudi rada pogledala v kozarček, že prej večkrat sprla in tudi stepala, so ob pogledu na madeže pomislili na najhujše in o tem takoj obvestili policijo.

Na pozive policistov se v stanovanju ni nihče odzval, zato je kriminalistični tehnik stanovanje odklenil. V njem so našli Dragico — po ločitvi je živel v Ribnici, njena dva otroka pa sta ostala pri bivšem možu v Loškem Potoku — na postelji mrtvo. Ugotovljeno je bilo, da je že več dni mrtva in da je bila verjetno zadavljena. Krvavi madeži po stanovanju so pričali, da se je usodnega dne, v stanovanju moralo odigrati še kaj več.

Ker Braneta, ki so ga tako kot Dragico policisti poznali, ni bilo nikjer, so preiskovalci takoj posumili vanj in ga

začeli iskati. Izsledili so ga še istega dne okoli pol štiri popoldan na Prapročah pri Ortneku, kamor se je zatekel v neko prazno hišo. Brane se umora ni spom-

V OVINKU NA LEVO STRAN

SOBENJA VAS — V nedeljo, 4. aprila, okoli 20. ure je prišlo na cesti med Sobenjo vasjo in Cerino v brežiški občini do hujše prometne nezgode. 22-letni Franc Stopar iz Boršča se je peljal z osebnim avtomobilom proti Cerini in med vožnjo v levem in nepreglednem ovinku zapeljal na nasprotni vozni pas, po katerem je takrat pripeljal nasproti osebni avtomobil, za krmilom katerega je sedel 26-letni Anton Semenič iz Sobenja vasi. Prišlo je do trčenja, pri katerem se je hudo poškodoval voznik Stopar, laže ranjen je bil Semenič — oba so prepeljali na zdravljenje v brežiško bolnišnico — le sled poškodbe pa je dobil Stoparjev 21-letni sopotnik Tine Vodopivec iz Grčeve vasi. Škode na zvitih pločevini je bilo za 200.000 tolarjev.

Vlomilca brez kuharskega znanja

Med številnimi vlomi sta J. K. in M. K. uničevala tudi posodo

BREZOVICA — Brata 17-letni J. K. in pet let starejši M. K., doma iz Brezovice pri Šmarjeških Toplicah, sta dolenjskim policistom in kriminalistom pobelila nekaj las. Mladeniča sta med drugim osumljena večjega števila kaznivih dejanj na območju Šmarjete. Tako naj bi si privoščila devet vlovov v vikende in priročna skladišča, ukradla naj bi dve kolesi, ob tem pa zagrešila še kaznivo dejanje poškodovanja tuje stvari. Fanta sta kradla predvsem hrano in pijačo, ne oziraje se na to pa sta z dejanji povzročala veliko materialno škodo. V ilustracijo navedimo le primer vloma v vikend, kjer sta s svojo objestnostjo oškodovala lastnika kar za 250.000 tolarjev. Ne le da sta popolnoma uničila pohištvo, ampak sta v slogu kuharskih vajencev med pripravo obrokov hrane docela uničila vso posodo. Možje postave so izračunali, da sta z naštetimi dvanajstimi kaznivimi dejanji povzročila za 401.000 tolarjev škodo.

Pregnali maskirana roparja

Razburljivo jutro v hiši Pavličevih na Senovem — Prijeti neznanec ni povezan z ropom

SENOVO — Pavličeva družina si bo jutranje ure letošnjega 30. marca gotovo zapomnila za vse življenje. Med 5.45 in 7. uro sta namreč skozi nezaklenjena vhodna vrata stanovanjske hiše Pavličevih na Senovem stopila maskirana in oborožena neznanca. Meni nič tebi nič sta stopila v prvo spalnico, jo temeljito pregledala ter iz nje odnesla več tujih deviz in tolarjev. Maskirana neznanca sta zatem stopila v kuhinjo, kjer je na kavču spal 44-letni Ivan Š., od tam pa v drugo spalnico, kjer sta ležala 73-letni Dominik Pavlič in njegova žena. Predzrneža sta ju zbudila, Dominik je urno pograbil berglo ob postelji in pričel mahati proti vlomilcema, ki sta jo po kratkem prerivanju popihala skozi vrata v jutro. A le za kratek čas, vrnila sta se že čez pet minut. Tokrat pa naletela na zaklenjena vhodna vrata. Vlomila sta jih, v hiši pa sta ju pričakala Dominik in Ivan. Prišlo je do pretepa, v katerem sta neznanca potegnili krajšo, in ni jima preostalo drugega, kot da znova pobegneta. Da bi se še vrnila, jima potlej ni več padlo na pamet.

O dogajanju v hiši Pavličevih so bili obveščeni tudi posavski policisti, ki so urno zastavili akcijo iskanja maskiranih nezancev. Blokiral so vse območje in čez kratek čas jim je v roke padel 26-letni Ibrahim P., državljani ZRJ, začasno bivajoč na Senovem. O njegovem prijetju so pisali

tudi dnevnik in Ibrahima omenjali kot osumljenca za uvodoma opisano dejanje. Sedaj je že očitno, da so Ibrahim P. z ropom v hiši Pavličevih nima nobenega opravka, zato pa je osumljen vloma v stanovanjsko hišo Ernesta B. na Dovškem, ki naj bi ga zagrešil tistega 30. marca ob 6.50. Iz hiše je odnesel avtomatsko puško z dvema okvirjema, v katerih je bilo 60 nabojev, in malokalibrsko pištolo z dvema okvirjema po pet nabojev. Krški policisti so plen našli pri Ibrahimu ob prijetju.

Tik pred zaključkom redakcije pa so nam iz UNZ Krško sporočili, da so tudi neznanec — bojda gre za dva mlajša moška, ki naj bi oropala Pavličeve — že na sledi.

B. B.

IZ KLETI UKRADEL MOTORNO ŽAGO

BIZELJSKO — Neznan storilec je v noči na 4. april vlomil v klet stanovanjskega bloka in iz njega odnesel motorno žago Husquarna. 36-letni lastnik Božo Ž. je tako ob 40.000 tolarjev.

KDO JE REZAL TELEFONSKE ŽICE?

ČRNOMELJ — V noči na 2. april je nekdo pri nadvozu železniške proge med Črnomljem in Gradcem z lesenih drog v dolžini kakih 200 metrov porezal šest bakrenih telefonskih žic. Novomeški postarji so zaradi te objestnosti oškodovani za 120.000 tolarjev.

PO DOLENJSKI DEŽELI

- V trgovino s čevlji, »Vaš stil« imenovano, je ondan stopil 37-letni J. K. iz Novega mesta. Vljudno je ponudil roko trgovki, rekoč, da se je za lastnico trgovine dogovoril, da lahko vzame štiri pere čevljev, račun pa da bo poravnal naslednji dan. Galanten nastop je bil dovolj prepričljiv, manj galantnosti je J. K. pokazal v nadaljevanju. Pretekel je že mesec dni, o denarju pa ne duha ne sluha. V »Vašem stilu« bodo posledaj dokaj zanesljivo spremenili stil poslovanja.
- Podobne vrste goljufijo si je minule dni privoščil 29-letni M. L. iz Podgore. 27. marca je stopil v metliško trgovino Kotra, do blagajne zvelel zaboj vina, vzel še škatlo cigaret, namesto plačila pa trgovki pojasnil, da bo račun poravnal naslednji dan. Ni ga bilo ne v ponedeljek ne kdaj kasneje. Ob zaboji vina je na take malenkosti pač zlahka pozabil.
- J. K. iz Lešnice se je spravljal k prijubljenemu spomladanskemu opravilu — sajenju sadnega drevja. Kupil je petnajst sadik in jih zasilo zasul z zemljo, pa ga je kovanja 80 cm globokih lukenj s premerom enega metra večji neznanec, ki je presodil, da bi tovrstno sadno drevje veliko bolje uspevalo v njegovem vrtnu. V katerem, skušajo razvozlati tako J. K. kot policisti.

Izigran poslovni dogovor

S. M. naj bi prodal vso količino smrekovih letev, ki jo je imel v konsignacijski prodaji, zaslužek pa spravil v žep

NOVO MESTO — Kazenska ovadba nadvse zanimive vsebine je te dni romala na naslov novomeškega javnega tožilca. S. M., odgovorna oseba v novomeškem mešanem podjetju, je utemeljeno osumljen storitev kaznivega dejanja zlorabe položaja in pravic, saj naj bi v obdobju med marcem in oktobrom 1992 z namenom, da svoji firmi protipravno pridobi znatno premoženjsko korist, nezakonito prodal 23 kubičnih metrov smrekovih letev.

Po ugotovitvah opravljene preiskave so se meseca marca lani predstavniki zasebnega podjetja iz Ljubljane ter novomeške mešane firme dogovorili o konsignacijski prodaji smrekovih letev. Sporazum je bil običajen za take vrste posle: novomeška firma se je obvezala, da bo vsako količino prodanih letev takoj odjavila z zaloge in ljubljanskemu podjetju plačilo posredovalo v predpisa-

nem roku. Tako so Ljubljanci že koncem lanskega marca novomeškemu mešanemu podjetju dobavili 23 kubičnih metrov smrekovih letev, da zanje ne bodo prejeli niti stotina plačila, se jim takrat še sanjalo ni. Prvih devet kubikov letev; so Novomeščani prodali že v aprilu, Ljubljanci so jim za naročeni in dobavljeni material izstavili račun, ki pa ni bil nikoli plačan. Novomeško mešano podjetje je kasneje prodalo še vso ostalo količino dobavljenih letev, vendar zasebne ljubljanske firme o tem sploh ni obvestilo, kaj šele roba plačalo. Tako naj bi S. M. med drugim lanskega oktobra s prodajo desetih kubičnih metrov letev poravnal dolg lastnega podjetja. Eno z drugim: S. M. naj bi s prodajo smrekovih letev prišel do protipravne premoženjske koristi v znesku 335.500,00 tolarjev.

B. B.

Cene rabljenih avtomobilov

KRŠKO — Na avtosejmu so se v nedeljo, 4. aprila, cene za rabljene avtomobile gibale takole:

	letnik	
zastava 750	82-84	950 do 1300 DEM
yugo 45	83-91	1400 do 5200 DEM
zastava 101/128	84-90	1900 do 4900 DEM
florida 1.4	89	7500 DEM
R4	81-91	2300 do 6900 DEM
lada 1300/1500	87-89	3300 do 5500 DEM
jeta TD 1.6	87	14000 DEM
kadett 1.5 D	90	18000 DEM
golf D	84-90	6000 do 16000 DEM
toyota celica 1.6	90	27000 DEM

MAKO d.o.o., Bratov Cerjakov 42, tel. 0608/61-145, faks 0608/62-405

Ugodna ponudba kmetijskih strojev in rezervnih delov

BCS 622 benzin — petrolej	312.700,00 SIT
BCS 622 benzin	322.717,00 SIT
BCS 622 diesel	390.190,00 SIT
BCS 602 benzin	174.730,00 SIT
BCS 603 benzin	192.780,00 SIT
BCS KOSA 127 cm	2.118,00 SIT
BCS DUPLEX	206.482,00 SIT
Nahrbtna bakrena škropilnica 16 l	7.126,00 SIT
Nahrbtna kosilnica — Kawasaki BK	35.988,00 SIT
Visokotlačni razpršilec vode 130 barov	32.188,00 SIT
Motor za Gorenje Muta, Labin progres ALN 33053.000,00 SIT	
Nahrbtna škropilnica — Turbina 90	48.414,00 SIT

Cene so brez davka

Na zalogi imamo vse rezervne dele in zagotovljen servis. Nudimo vam tudi obročno plačilo.

POPRAVEK

Pri objavi javne dražbe, ki jo je prejšnji četrtek objavilo Temeljno sodišče v Novem mestu, enota v Novem mestu, na podlagi sklepa stečajnega senata z dne 30.3.1993 pod opr.št. 8/90 v stečajnem postopku nad stečajnim dolžnikom ISKRA, tovarna uporov in opreme, p.o., Štefnerjevi, je prišlo pri točki A./II. (OPREMA) do napake: pravilno se glasi, da je izključna cena pod točko A 38.500.000,00 SIT.

VLKOM V GARAŽO

VRHPEČ — Na 1. aprila dan je bilo vlomljeno v garažo nedograjene stanovanjske hiše na Vrhpeči, last I. S. Izginili so električni ročni vrtnak, električni kotni brusilni stroj ter električni stroj za oblanje lesa. Plen je med brati vreden vsaj 100.000 tolarjev.

VNOVČEVALA PONAREJENE BANKOVCE

KRŠKO — Uslužbenci urada kriminalistične službe krške UNZ so 29. marca pripravili 48-letno Lenšo J., državljanko Makedonije. Lenša je osumljena razpečevanja ponarejenih bankovcev, saj je tistega dne skušala v Sevnici spraviti v promet šest ponarejenih bankovcev za 200 nemških mark. Lenša J. je v Posavje pripotovala z zajetnim kupom deviz, pri sebi je namreč imela kar 40.000 DEM za plačilo blaga.

V POTOKU NAŠLI MRTVEGA

NOVO MESTO — 3. aprila okoli 10.25 so v potoku Težka voda našli utopljenega 64-letnega Marjana Kastreva iz Novega mesta. Na truplu ni bilo najdenih znakov nasilja.

ČIGAVI SO AVTORADII? — Novomeški policisti so lani in v začetku letošnjega leta obravnavali več vlovov v osebne avtomobile, iz katerih so storilci odnašali avtoradiokasetofone. Nekaj storilcev se je znašlo za rešetkami, pri njih pa je bil najden tudi vlomilski plen. Del tega so možje postave vrnili oškodovancem, nekaj avtoradiov pa še čaka na lastnike. Če bi kdo od teh na posnetku prepoznal svoj radio, naj se oglasi na novomeški policijski postaji.

KRONIKA NESREČ

OTROK SE JE S KOLESOM ZAPELJAL PRED AVTO — V ponedeljek, 5. aprila, okoli 15.40 se je 44-letni Rajko Rajer z Vinjega Vrha peljal z osebnim avtomobilom Yugo 45 AX po cesti ob Bele Cerkve proti Šmarješkemu Toplicam. Še v Beli cerkvi je izza hiše s številko 14 s kolovozne poti na glavno cesto zapeljal s kolesom 5-letni Jure Gregorčič.

Rajer je sicer zaviral, vendar nesreče ni mogel preprečiti. Fanta je zadel in zbil po tleh. Huje po-

škodovanega Jureta so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

VLKOM V TRGOVINO GAVRILOVIČ

KRŠKO — Še neznan nepridiprav je med 27. in 29. marcem vlomil v Gavrilovičevo trgovino v Krškem. Razbil je izločbeno steklo in skozi nastalo odprtino zvelel v noč kraški prhut ter nekaj sladkarij in cigaret.

Novo mesto, 8. april 1993

Vojna v snegu k sreči le igra

Medtem ko gre njihovim vrstnikom iz nekdanjih jugoslovanskih republik na življenje in smrt, so vojaške vaje slovenskih vojakov k sreči le igra, a vendarle igra z vednostjo, da nas bo le dobra pripravljenost obvarovala strahot, ki jih lahko vsak dan spremljamo na televiziji

Oljivo zeleni vojaški puch ne čuti strmine, ko se mimo napol zaraščenih košenic, ostankov zapuščenih vasi in skozi temne gozdove dvigujemo proti Gačam. Za krmilom sedi stotnik prve stopnje Miro Gutman, pomočnik poveljnika za motiviranje in informiranje pri pokrajinskem štabu v Novem mestu, poleg njega pa major Mitja Teropšič, poveljnik novomeške vojašnice. Da smo se pravzaprav že kar precej dvignili bolj kot glas motorja opozarja pokrajina okoli nas. Ko smo pri Crmošnjicah zavili z glavne ceste, so nas kmalu pozdravile prve tanke lise snega, po nekaj kilometrih vožnje pa je okoli nas že vse belo in brazda ob cesti, ki jo je odrinil snežni plug, postaja vse višja. Če me spremljevalci ne bi posebej opozarjali, bi mislil, da se vozimo po popolnoma zapuščenem pokrajini. A v snegu so sledi človeških stopinj, in ko pozorneje pogledaš, vidiš postave v belih kamuflažnih uniformah.

"To so izvidniške patrolje," pravi major Teropšič. Kmalu srečamo tudi predhodnico in večjo pehotno enoto, ki s hitrimi koraki napreduje v našo smer. Ko po ozki snežni strugi pridemo z njimi vstric, se vojaki urejeno umikajo v sneg, ki ga mora biti tukaj v gozdu že kar blizu pol metra, in nas spustijo mimo. "Vojaki gredo iz taborišča na borbene položaje. Med pohodom urijo večšine, katerim mora biti kos enota na pohodu: odkrivanje in upničevanje zased, izvidništvo in zavarovanje. Čez kake pol ure bodo na dogovorjenem mestu, mi pa si tačas ogledimo taborišče," pravi major Teropšič in puch spet zagriže v snežne koleznice. Še malo, in znajdemo se na prostrani košenici.

"Vse, kar vidite, so vojaki pred nekaj dnevi pripeljali s sabo in postavili taborišče," pripoveduje major Teropšič. Snega je precej in kolesa vojaških tovornjakov so vanj zaorala globoke jarke, da komaj preskakujemo iz enega v drugega. Sonce se blešči na globoko zasneženi košenici in kar težko si je tukaj predstavljati, da je nekaj kilometrov nižje vlada že prava pomlad. Nekaj bivalnih šotorov se kot ogromne gosence razteza po ravnici in iz dimnikov, ki štrlijo iz njih, se veselo kadi. Poleg je še nekaj manjših šotorov. V enem je tudi kuhinja, malo naprej je nad improviziranimi mizami in klopni razpeto platno. To je jedilnica. Vojaki, ki bodo sredi aprila kot tretja generacija slovenske vojske v novomeški vojašnici dokončali sorazmerno kratko, a intenzivno vojaško usposabljanje, so si tu postavili skromno domovanje. V njem bodo nekaj dni spoznavali opravljanje vojaških nalog in bivanje na terenu v zimskih razmerah. Vreme jim je pravzaprav naklonjeno. Podnevi sončno, a hladno, ponoči pa jasno, mesečnato. Le mraz ponoči ostro pritisne in v tistem šotoru, kjer so zaspanci pozabili nalagati na ogenj, je lahko kar hladno. Pred šotori vidimo tnalno in nekaj vojakov, ki cepijo polena. Očitno se nameravajo za naslednjo noč dobro pripraviti.

Za trenutek vstopimo v šotor. Od kamina veje prijetna toplota. Ležišča so na tleh, tesno

drugo ob drugem. Udobje res ni hotelsko, a za prenočitev v naravi primerno. Tla so pregrnjena s plastjo smrekovih vej, na to je razprostrta slama, na slami pa ležijo še izolacijski podložki za spalne vreče. Vonj po senu je v šotoru močan in ležišča so nekoliko špartanska, a kmečki fantje, ki so svoj čas prenočevali na skednjih in senikih, bi bili tega kar veseli.

Taborišče moramo hitro zapustiti, kajti ne bi radi zamudili predstave, ki se pripravljajo. Vrnemo se v podnožje Toplega vrha. Kolone vojakov ni opaziti več. Pobočje z grmičevjem poraslega Toplega vrha je kot bi bilo izumrlo. Šile, pripravljene za napad, so razporejene. Šile braniteljev tudi. Tišina postaja mučna.

Tišina pred spopadom. Potem se oglasi zvok letalskega motorja in trenutek zatem se izza drevesnih krošenj pojavi letalo. Naglo zavije in izgine za obrobkom. Brnenje preneha, toda nenadoma se letalo spet pojavi. Zdaj napada. Slišati je eksplozije bomb. Manever se nekajkrat ponovi. Tišina, ki nastane, ko letalo opravi svoj posel, presekajo strelji. Najprej kratki rafali iz mitraljezov, nato tudi drugega pehotnega orožja. Vmes je slišati klice

poveljujočih. Taktična vaja napada z letalsko in topniško podporo se je pričela. Enote poročnika Boruta Angelija počasi prodirajo proti grebenu strateško pomebnega Toplega vrha.

"Vaja je pomembna tako za vojaške, ki bodo po končanih terenskih vajah opravili še streljanje z borbena municijo, kot tudi za naše častnike, da se urijo v poveljevanju in delu v enoti. Tukaj na taborjenju živijo skupaj s fanti in delijo z njimi dobro in slabo. Pokanja morda ni slišati toliko kot na vajah nekdanje vojske, saj moramo varčevati z municijo, ki je draga, pa tudi zato, ker poskušamo razmere čim bolj približati resnični bitki, kjer pa je strelivo življenjsko pomembno. Namesto tega izboljšujemo taktiko in koncentracijo, kar je bolj učinkovito," pravi major Teropšič. Gledam fante, kako se plazijo v snegu za skalovjem in grmičevjem, kako se mečejo iz zaklona v zaklon, kako prihuljeno klečijo v grmovju in vidim, da so se

naučili tisto, kar mi je pravkar povedal njihov poveljnik: taktika in izurjenost sta pomebniji od brezglavega streljanja in praznega junačenja. Ko odhajam, je na pobočju še slišati kratke rafale in prasketanje pušk. Kdaj pa kdaj zadoni eksplozija mine. Za grmovjem leži skupinica vojakov za lansirnim kompletom za vodene protiklepne rakete. Čeprav na nastavku ni rakete, so se fante živeli v bitko: "Vidim ga. Zdaj je moj. Pritisni!" In namišljena raketa je že uničila sovražni položaj nekje na hribu. V zavetju starih jablan stoji ambulanto vozilo. Medicinska sestra Nevenka Verbič je že pričela obvezovati prve "ranjence".

Odpeljem se v dolino in pustim fante pri njihovi igri, v katero so se tako živeli. Zvečer si bodo ob kamini v šotoru sušili obleko in si pripovedovali dogodivščine dneva. Veseli so lahko, da je njihova vaja le igra, a hkrati tudi, da so pripravljeni, če bi se, bog ne daj, kdaj spremenila v kruto resničnost.

TONE JAKŠE

Medicinska sestra Nevenka Verbič v svoji ambulanti sicer nima pravih ranjencev, zato je vzdušje lahko sproščeno, a obveza, ki jo je dobil vojak, je vseeno prava in strokovno narejena.

spomladansko hujšanje

Vitke noge, polne denarnice in dolg nos

S pomladjo prihaja čas shujševanja, z njim pa priložnost za lahek zaslužek, po katerem hlepi veliko podjetnih rok. Sedanja slovenska zakonodaja potrošnika ne štiti dovolj in lahkovernost kupuje vse mogoče v želji po hitrem hujšanju brez naporov. Tipita denarnica in zdravje.

Pomlad, dnevi so vse toplejši, prišel je čas, ko bomo pospravili v omare težka in okorna zimska oblačila. Prav v tem času marsikatera ženska ugotovi, da si je čez zimo nakopala kar nekaj odvečnih kilogramov, ki jih je pod zimsko garderobo še lahko skrila. Kaj sedaj? Pri tem ji ni treba kaj dosti razmišljati, saj so se na njene težave že prej pomislili spretni oglaševalci, ki spretno ponujajo rešitve v skorajda vsaki reviji in časopisu. Proizvajalci oz. oglaševalci raznih shujševalnih napitkov, tablet, hlač in pasov dobro poznajo psihologijo ljudi, ki imajo težave z odvečno telesno težo. Skorajda vsi zagotavljajo, da so njihovi preparati zelo učinkoviti, da lahko že v najkrajšem času shujšate od 5 do 18 kilogramov mesečno, kajti dobro vedo, da ljudje s tovrstnimi problemi želijo shujšati v najkrajšem času. Mnogi oglašajo tudi zagotavljajo, da bo vsakdo, ki se bo odločil za njihove preparate, shujšal brez lakote, torej brez muk.

Dober zaslužek s hitrim hujšanjem

Na slovenskem trgu je v zadnjem času, ko se v vseh stvareh podajamo na tržna pota, tudi teh preparatov vse več, kajti z njimi se da dobro služiti. Koliko ljudi s pomočjo teh preparatov shujša in je zaradi tega srečnejših, se ne ve. Koliko si s tem ljudje škodijo zdravju, se tudi ne ve, prav gotovo pa takšen hiter način hujšanja ob goltanju tablet za telo,

ki je navajeno sprejemati razno hrano, ni najboljši.

Slovenski trg je postal zanimiv tudi za tuje ponudnike najrazličnejšega blaga, odprlo se je namreč še eno, do sedaj nepokrito tržišče in še več, tržišče, ki lačno hlasta po vsem, kar diši po Zahodu. Poleg tega smo pri nas še vedno brez vrste zakonov, ki bi delali red na tržišču, in seveda tudi brez takih, ki bi varovali potrošnike. Predsednica Zveze potrošnikov Slovenije Breda Kutin pravi, da je tudi poplava preparatov za hujšanje znamenje neurejenega trga. Nikjer nobeden stvari ne testira, preverja ali prepoveduje, in kadar kaj ni izrecno prepovedano, je s tem dovoljeno. Npr.: Angleži so testirali različne videokasete z aerobiko in fitness vajami; ugotovili so, da nekatere, kljub temu da propagirajo zdravo telovadbo in iz nje izhajajoče vitko telo, lahko povzročijo pri ljudeh poškodbe, saj niso prilagojene kondiciji in sposobnosti ljudi, ki se do tedaj niso ukvarjali s telovadbo. Zanimiva je bila ugotovitev, da ima tudi program Jane Fonda določene pasti, ki se jih je treba izogibati. Sem sodi zelo širok sklop problemov, od t.i. bio prehrane do celotnega odnosa do kvalitete življenja. V Zvezi potrošnikov bodo v prihodnosti oblikovali skupine strokovnjakov, ki se bodo ukvarjale tudi s to problematiko in tako, kot je navada v drugih razvitih državah, bodo ljudi seznanjali z njihovimi neodvisnimi testi. "Pa še nečesa se bomo morali kot potrošniki navaditi, da bomo za povzročeno škodo zahtevali tudi odškodnino. Pri nas se namreč še vedno

uveljavlja samo tista najbolj direktna škoda," pravi Kutinova. Vendar za to se mora spremeniti v ljudeh miselnost, to pa zahteva čas.

Bio val

Ideal vitkosti muči bolj ali manj zaobljene ljudi tega planeta že več kot petdeset let. Zadnja leta je postalo modno, tudi za doseganje in ohranjanje vitkosti, nekakšno vračanje k naravi. Naenkrat je vse, kar je zdravo, zdravnilo, naravno oziroma bio. Naenkrat se pojavlja ekstremna bio prehrana, povsem drugačna hrana od vsakdanje. Pojavljajo se pripomočki za hujšanje na bio osnovah. Naenkrat pa je tudi kozmetika vsa polna naravnih sestavin. Nekateri proizvajalci namreč menijo, da že nekaj kapljic naravnega eteričnega olja spremeni sintetično kremo v naravni izdelek. Mr. ph. Breda Drenek - Sotošek je v neki razpravi o naravnih kremah dejala: "Pri nas na žalost kupec in na veselje proizvajalcev še ni zakona, ki bi to urejal. Tako je v prodaji lahko "naravni" izdelek, ki vsebuje le 1 odst. naravne učinkovine. V Švici je oznaka bio dovoljena samo za izdelke, ki vsebujejo več kot 90 odst. dokazljivih naravnih sestavin." Na vse to bi lahko zaključili, da je npr. pri kozmetičnih preparatih pomembno predvsem to, koliko znanja stoji za kozmetičnim izdelkom.

V ozadju so psihološke težave

Ni vse, kar je naravno, najboljšo in tudi v naravi so pasti, ki jih je potrebno poznati. Predvsem pa je za vzdrževanje telesne teže potrebna uravnotežena prehrana in red. Ker pa reda v današnji prehrani v glavnem ni, je tisti, ki bi se radi znebili odvečnih kilogramov, veliko. Posel proizvajalcev shujševalnih preparatov pa cveti.

Dr. Gabrijela Humar, specialistka za šolsko medicino, ima za sabo že veliko izkušenj, tudi z mladimi dekletki, ki na hitro shujšajo oz.

si to želijo. Vendarle pravi, da na to ne vpliva le modni trend suhljatih lepotic iz modnih revij in glasbene scene, ampak se za tem ponavadi skrivajo tudi problemi povsem psihološke narave, npr.: deklice se na ta način upirajo, da bi odrasle. "Kako se lotiti problema? Starši lahko naredijo pri tem največ, s svojim zgledom otroka podzavestno učimo prehranjevalnih navad in nasploh vsega, kar v življenju počnemo; otroci so naše ogledalo," pravi dr. Humarjeva. In če poskrbimo, da ima naš otrok vsako jutro zajtrk - če smo zaposleni mu ga pripravimo zvečer - je to že zelo veliko. Vsak otrok bi moral imeti v šoli malico in potem kosilo, če ne doma skupaj s starši, pa v šoli. "Ljudje bi morali jesti vsaj petkrat na dan, in če s hrano pri takih obrokih ne bi pretiravali, tudi problemov s preveliko težo ne bi imeli," pravi dr. Humarjeva. Pri tem pa poudarja, da bi se reda in načina priprave hrane morali mlade ljudi naučiti. Za izobraževanje nam ne bi smelo biti žal denarja. Zdravstvena vzgoja bi morala biti bolj prisotna in cenjena tudi v šolah, predvsem pa bi morali starši vsaj ob sobotah ali nedeljah pripraviti hrano drugače kot čez teden, jo tudi privlačno servirati, kajti kje naj se otrok nauči kulture prehranjevanja, če ne doma.

V časopisih in revijah je dandanes že zelo veliko nasvetov, kako bi bilo dobro prilagoditi prehrano našemu vsakdanjemu življenju. Kajti življenje ljudi se je v tem stoletju zelo spremenilo, predvsem za svoje delo porabimo manj kalorij, medtem ko je hrane v obilju. Toda ti nasveti, kot je dejala pred kratkim v Trebnjem na otvoritvi razstave domače obrti Helena Mrzlikar, ne bodo nič spremenili, če ljudje tudi v praksi ne bodo tega poskušali udejaniti. Ker pa je navada železna srnjaka, ki jo je le težko odvreči, je tudi najlažje skuhati se jo da sleči. Mogoče premislek o tem ne bo odveč vsaj v tem tednu, ko je za nami svetovni dan zdravja. Letos je opozarjal na nasilje in brezbriznost, pa verjetno ne le do drugih, ampak tudi do samega sebe.

JOŽICA DORNIŽ

Izid knjige so spremljale grožnje

V drobni in na prvi pogled skromni knjižici z naslovom *Osemnajst nageljnov bralec ne bi pričakoval nič posebnega in pretresljivega. Življenjsko zgodbo pač, kakršnih je nešteto. In najbrž bi tako tudi zares bilo, če je ne bi napisala Metličanka Milena Stojkovič, ki jo mnogi domačini bolje poznajo kot Hudorovčevo Mileno. Romkinjo torej.*

Stojkovičeva se ne sramuje svojega porekla, se pa je, odkar se je zavedala svoje biti, poskušala iztrgati iz tradicionalnega romskega življenja. Težave na poti, ki so ji jo obilno posuli s trnjem tako njeni bližnji kot "civilizirani" someščani, je brez sprenevedanja, ovinkarjenja ali hinavščine opisala v tej drobni, a zanimivi knjižici. Ne zanimivi le zato, ker je to prvi knjižni izdelek katerega koli belokranjskega Roma, ampak zlasti zato, ker gre za pripoved o življenju, ki je tukaj, med nami, na našem pragu, a ga ne poznamo. Zato, ker ga ne vidimo. Milena nam odpira oči, čeprav ne pomiluje Romov. Nasprotno, do njih je neizprosna, zlasti do tistih, ki se niti za kanček ne potrudijo, da bi bilo njihovo življenje boljše ali vsaj znosnejše. Rdečo nit vseh osemnajstih zgodb o prvih osemnajstih letih njenega življenja bi lahko strnili v treh stavkih, ki jih je zapisala o spoznanjih v svojih rosnih letih: "Grozno umazane obraze sem po našem mestu srečevala vse večkrat. Spoznala sem, da živi več vrt

ciganov. Spoznala sem tudi, da nihče ne more spremeniti človeka, če se človek sam ni pripravljen spremeniti." Toda koliko volje in potrpežljivosti je pri tem potrebovala Milena in koliko ponižanj je doživela, ne bi izvedeli nikoli, če se ne bi opogumila in sedla za pisalni stroj. "Vsakič, ko se mi je zgodilo kaj hudega, sem rekla sama pri sebi, da imam že toliko snovi, da bi lahko napisala celo knjigo. Tako sem pred leti res napisala nekaj strani svojega življenjepisa, a kmalu vse skupaj pustila ob strani. Potem pa je precej spontano začelo vreti iz mene. Zgodbe so si sledile kot po tekočem traku. S tem pa je naraščala tudi želja, da bi moja knjiga zares zagledala luč sveta in to čim prej. Ne le zato, da bi ljudje bolje spoznali romsko življenje, pa četudi v družini, kakršna je bila naša, ki je veljala za urejeno, apak predvsem zato, ker sem si želela vedno postati nekaj posebnega. Pač nekdo, o katerem ne bodo ljudje govorili: 'Poglej jo, ciganco!', ampak, da bodo lahko

rekli: 'Žvidiš, to pa je uspelo narediti ciganskemu otroku.' Pri 37 letih mi je to vendarle uspelo," pravi Stojkovičeva.

Prodne muke Osemnajstih nageljnov so bile težke in dolge. Pred dvema letoma je

Milena Stojkovič

začela hoditi s šopom rokopisov po Novem mestu, toda tistega, ki bi bil pripravljen zgodbe izdati, ni našla. "Da ni denarja, sem slišala.

Namignjeno mi je bilo celo, naj bi knjigo napisala v romskem jeziku. Toda kako, ko ne znam niti besedice? Končno pa sem našla ljudi, ki so mi bili pripravljeni pomagati. Tako Severin Šali, ki je bil nad zgodbami navdušen in je rekel, da so odlične, kot tudi someščan Toni Gašperič. Najbolj prijetno pa sem bila presenečena, ko so bili na občinski skupščini v Metliki moj knjižni prvenec takoj pripravljeni založiti. Vsem tem in sploh vsem, ki so pomagali, da je knjiga izšla, sem iz srca hvaležna in se jim zahvaljujem," pripoveduje Milena. Mnogi, ki so knjigo prebrali, ji ob srečanju priznajo, da je morala zbrati obilo poguma, da si je v okolju, v katerem živi danes in iz katerega je izšla, upala brez dlake na jeziku

zapisati tako kruto in pretresljivo, a hkrati resnično pripoved. Prav resnica pa očitno marsikoga boli, saj so jo že pred izdajo spremljale grožnje. "Ko sem pred časom objavila v Dolenjskem listu eno od zgodb, so mi starši začeli groziti. Ko je izšla knjiga, so iskali vse, ki so zapisani, da so pomagali pri izdaji dela, celo pokojnega Severina Šalija. Toda k meni ni prišel nihče. Hudo mi je, da imajo drugi težave zaradi moje knjige. Ker pa sem prepričana, da starši sami knjige niso prebrali, bi bilo prav, da bi to storili počasi in s premislekom, pa bodo potem vsebino dojeli drugače kot v prvi ihti," se ne da Stojkovičeva.

Čeprav se Milenina zgodba v knjigi konča pred skoraj dvema desetletjema, ko je kot prva metliška Romkinja končala tekstilno šolo v Beti in se končno in za vselej poslovila od romskega življenja, pa marsikomu še vedno ne pride na misel, da bi z nje zbrisal pečat "ciganica". Zaradi tega je v vseh teh letih občutila na svoji koži nešteto krivic, ki jih je kot tenkočutna ženska marsikdaj tudi oprostila, a pozabila nikoli. Prav zato že nastaja druga knjiga o njenem življenju, za katero ima tudi že naslov. "Kljub hudim grožnjam zaradi prve knjige moram nadaljevati s pisanjem. Ljudje morajo izvedeti, pa naj se zgodi z mano karkoli," pravi odločno Stojkovičeva.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

na delo v tuje gozdove

Žganci zjutraj in zvečer

Težko delo gozdnih delavcev iz Loškega potoka, ki so si služili kruh z delom v hrvaških gozdovih, je spremljalo prijateljstvo in nedeljski počitek ob kozarčku vina. Tradicija se na svoj način ohranja tudi danes.

V visokih hribovskih vaseh je bilo življenje od nekdaj težko. Da bi preživel, so si ljudje pomagali, kakor so pač vedeli in znali. Oprijeli so se tistega, kar jim je bilo najbližje in najbolj domače. V Loškem potoku je bil to gozd. S priložnostnimi deli v domačih gozdovih in obdelavo lesa na domu so se ljudje, ki jim skopa kraška zemlja ni omogočala preživetja, izurili do te mere, da so postali znani kot dobri gozdni delavci tudi drugod. Cenjeni so bili zlasti pri sosednjih Hrvatih, delali pa so tudi po drugih tujih gozdovih, največ v Franciji.

Tradicija odhajanja revnih kmečkih in kajzarskih fantov in mož na delo v tuje gozdove se je prenašala z očetov na sinove in se je nadaljevala tudi potem, ko z gozdnimi deli prisluzeni denar, vsaj za nekatere, ni bil več nujen za samo preživetje. Dodaten denar je namreč prišel prav vsem, tudi kmečkim sinovom, saj nihče ni bil tako bogat, da bi se zaslužku lahko mirne duše odpovedal. Običaj je bil, da smo vsako jezen odhajali delat v hrvaške gozdove. Radi smo šli, tako kot so pred nami odhajali že naši očetje, dedje in pradedje. Ostajali smo dva do tri mesece, in čeprav je bilo delo težko in naporno, je bilo pravzaprav tudi lepo," se tistih časov spominja 84-letni Franc Benčina, po domače Johanov, iz Konca vasi pri Kočevju.

Kot 15-letni mladenič iz Travnika je šel prvič z eno izmed izbranih "kompanij" devetih mož na trimesečno delo na tuje. Takšne skupine oziroma kompanije, kot so jim rekli, so izbirali trgovci, za katere so delali, zato niso bile sestavljene vedno iz istih mož. Benčina je bil med njimi vsa leta, razen tisto leto, ki ga je preživel v Franciji, do leta 1939. Sprva je bil kuhar, tako kot vsi, ki so komaj začeli, čeprav se je z delom v gozdu in z lesom srečeval že od malih nog, saj so bili njegovi domači tesarji. "Ko smo prišli tja, kjer naj bi se sekali, smo bili prepuščeni sami sebi. Za vse smo morali skrbeti sami in vse sami narediti. Tako smo si najprej postavili barako in naredili pogrado, ki smo jih postlali z lesko in slamo ter prekrili z dekami oziroma tistim, kar je pač kdo imel s seboj," pravi Benčina.

V skupini je bilo vedno 8 ali 9 ljudi, ki so delali od jutra, ko se je naredil dan, do večera. Okoli pol osme ure zjutraj so zajtrkovali, ob 12. uri so imeli kosilo in okoli 7 ure zvečer večerjo. Zajtrk in večerja sta bila vedno enaka - koruzni žganci, špeh in ocvirki, za kosilo pa so imeli bodisi štruklje ali enolončnico s fižolom. Več njihov jedilnik, tudi če so bili zdoma vso zimo, ni prenesel, vendar je bila kljub enoličnosti to dovolj "močna" hrana za težko fizično delo.

"Vse smo delali ročno. Za žaganje smo uporabljali žage dolge 2,60 metra, za klestenje in obdelavo podrtga drevesa pa sekire

Franc Benčina

plenkače. Nekatera drevesa so bila debela tudi meter in več in takšno drevo je žagal 6 ljudi istočasno," se spominja Benčina, ki pravi, da je skupinsko delo zahtevalo, da so se delavci med seboj dobro razumeli, saj se ne spominja, da bi se kdaj sprli. Za to niti ni bilo časa, takoj po večerji so razen ob sobotah zvečer legli k počitku. Ker ob nedeljah niso delali, so včasih ob sobotah zvečer odšli tudi na kakšen ples, če je bil kje v bližini. Benčina se rad spominja, da so bili hrvaškim dekletom všeč. Dobrodošli so bili tudi pri okoliških kmetih, kamor so zahajali ob nedeljah na kozarček ali dva domačega vina. Po napornem delu se jim je to še toliko bolj prilagelo.

"Čeprav je bilo naše življenje težko in smo trdo delali, smo radi hodili. Delali smo po gozdovih širom Hrvaške, nazadnje leta 1939 v Carevdaru v Slavoniji. Od takratne kompanije, v kateri smo bili France Lavrič-Lovričev, France Vesel, Franc Kordiš, ki je bil vodja ali kosatar, kot smo mu rekli, Janez Benčina, Vinko Vesel, Ivan Pezmeč, Alojz Košmrl in jaz, razen mene ni nikogar več, ki bi lahko o tem kaj povedal," pravi Franc Benčina-Johanov. Druga svetovna vojna je spremenila vse, tudi življenje ljudi v Loškem potoku, vendar se njihova stoletna tradicija gozdnih delavcev na svojevrsten način ohranja tudi danes. Na tuje že pol stoletja ne hodijo več, delajo pa v Inlesovem obratu v Loškem potoku pa tudi v lastnih gozdovih.

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

naše korenine

Dobil vojno, a izgubil sina

Pri Kamanju onkraj Kolpe so jih ustaši zajeli. Trije slovenski obveščevalci so bili. Pri neki učiteljici v vasi naj bi dobili podatke o tem, kako močne so sovražne enote okoli Karlovca in kako so razporejene. Pa učiteljice ni bilo več. Dan poprej so jo zakrali ustaši. Zdravnik, na katerega naj bi se obrnili, če bi bilo kaj narobe, je tudi pobegnil. Nekaj časa so še ostali v Kamanju, potem pa so se obrnili nazaj. Niso vedeli, da so jim ustaši že na sledi. Padli so jim v past. "Zdaj je pa konec," je pomislil Adlešič, ko so jim ustaši pobrali opasače in nahrbtnike. "Kaj, tudi ti si pri banditih?" je vpil ustaški oficir na Zvaba, Metličana, ki ga je ustaš dobro poznal, saj sta osem let hodila skupaj v gimnazijo. Zvabu je jezik dobro tekel in je legal, kakor je vedel in znal. Ustaši so se potem vendarle odločili, da jih ne bodo takoj ustrelili. Zakaj le, če jih lahko prej še izkoristijo za tovarno živino in jih potem kje v bližini Karlovca še vedno potolčijo. Obložili so jih z nahrbtniki in municijo in kolona je odšla po dolgi prašni cesti.

Jože Adlešič je vedel za okrutnosti, ki so jih počeli ustaši, in edino, kar je lahko upal, je bilo, da mu bo naklonjena hitra smrt. Ko je koračil za svojima sotrpina, Švabom iz Metlike in Mušičem iz Gradca, je še enkrat preletel življenje, ki naj bi se zdaj tako žalostno končalo. Kaj dosti lepega se ni mogel spomniti. Rodil se je na hrvaški strani Kolpe, v Žubrovcih. Starša sta bila oba Slovenca. Oče je bil iz Tribuč in si je kot mlinar na Kolpi služil kruh. Ko je bilo Jožku osem mesecev, se je družina preselila v Brdarce pri Dragatušu, kjer je oče kupil nekakšen grad s posestvom. A očeta se Jože ne spominja, 1908. leta je namreč odšel v Ameriko. Jožku še leto ni bilo takrat. Mati je s tremi otroki ostala sama na posestvu. Res, da je oče iz Amerike poslal kdaj pa kdaj kaj denarja, a brez njega ni bilo

lahko odraščati. Iz Amerike se ni nikoli vrnil. Jože je medtem odrasel, odslužil vojsko in se že tam srečal z idejami, ki takratni oblasti niso bile najbolj po volji. Ko je prišel domov, se je oženil. Z oblastjo pa je prišel še bolj navzkriž, ko se je udeležil "dragatuške bune" ob volitvah leta 1935. Takrat so orožniki streljali v razjarjeno množico, ki je zahtevala spustitev zaprtih somišljenikov, in enega od udeležencev ubili. Jože je od občinskega tajnika zvedel, da namerava oblast tudi njega prijeti, pa se je pravočasno umaknil v Nemčijo.

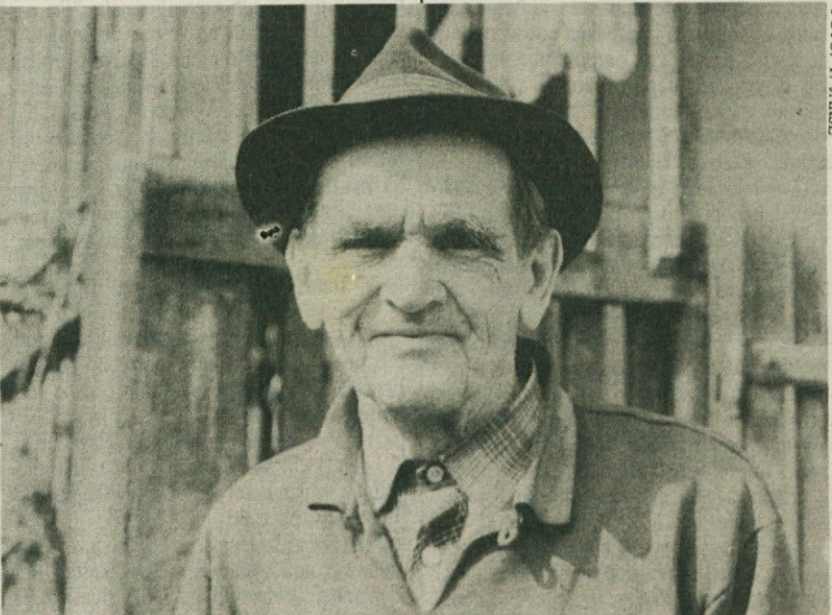
Medtem je kolesje svetovne zgodovine mlelo po svoje in Evropo je zajela vojna. V Nemčiji je postalo prevročje, zato jo je Jože kar brez papirjev popihal proti domu. Pot je bila polna avantur, a nekako je po ovinkih preko Avstrije le prišel do Ljubljane, od koder je s pomočjo znancev prečkal novo mejo med nemško in italijansko okupacijsko cono in prišel domov. Ne za dolgo. Poleti dvainštiridesetega so vas obkolili Italijani. Jože je odvezal konja in poskušal, pretvarjajoč se, da ga pelje na pašo, pobegniti iz vasi, a mu ni uspelo. Skupaj z večjim številom moških iz bližnje in daljne okolice so ga odpeljali na Rab. Tam je okusil precej trpljenja, predvsem pa lakoto. Sama kost in koža sta ga še bila, ko je razpadla Italija. Pot pa ga ni vodila naravnost domov. Komaj so se interniranci toliko opomogli, da so lahko hodili, že so si oprtali puške in prisegli partizanski borbi. S 15. brigado se je udeležil nekaj akcij v Sloveniji in na Hrvaškem, potem pa opravil v Semiču tečaj in postal obveščevalec. Zdaj je bil v ustaških rokah. V daljavi je bilo že slutiti Karlovec. Kolona se je ustavila. Ustaši so ukazali Adlešiču in Mušiču, naj odložita prtljago in stopita z njimi v gozdič. Konec.

"Kako pa ste se potem izvlekli?" sprašujem sončnega nedeljskega dopoldneva nekako devetindeset let pozneje Jožeta Adlešiča na njegovem domu v Dragatušu. "Zvab naju je rešil," pripoveduje Jože. "Če gresta onadva, grem tudi jaz," je rekel ustaškemu poveljniku. Ta je nekaj časa omahoval, potem se pa le odločil, da vse tri odpeljejo naprej.

"V Karlovcu so nas topli kot živino," se spominja Jože, "a sčasoma so nas čez dan le izpustili ven, da smo, dobro zastraženi, opravljali razna dela. Tako nas je po dveh mesecih, ko so postali že manj nezaupljivi, neki ustaš s čolnom peljal preko Kolpe delat na drugo stran. Ko se je čoln dotaknil brega, smo poskakali ven in jo ucvrli v hrib. Pokalo je za nami. Krogle so klatile zrele češnje z dreves, a jih ni bilo časa pobirati. Bili smo svobodni. Pozneje so nas prijeli hrvaški partizani in nas predali našim."

Jože se je vrnil na svojo postojanko v Mozelj. Tja je tik pred koncem vojne prejel vest, da mora hitro domov. Pohitel je in že v Starem trgu srečal voz, na katerem je ležal njegov starejši sin Mirko. Štirinajstletni fantič se je na paši igral s signalno pištolo in se ponesrečil. Strel mu je raztrgal trebuh. "Tata, nikarte jokati, meni ni nič," je fantič tolažil očeta, ko je ta s solzami v očeh spremljal voz v partizansko bolnišnico v Srbskih Moravicah. Tam so zdravniki zmajali z glavami. Deček je po dveh dneh umrl. Sovražnikove kolone so se umikale, pomlad je cvetela, novega življenja, Jože pa je dočkal konec vojne ves strt. Dobil je vojno, a izgubil sina.

TONE JAKŠE

Jože Adlešič iz Dragatuša

NAGRADA V RUMANJO VAS IN NOVO MESTO

Žreb je izmed reševalcev 12. nagradne križanke izbral MARIJO GAČNIK iz Rumanje vasi in MARJETO ZAMAN iz Novega mesta. Gačnikovi je pripadla denarna nagrada 3.000 tolarjev (sporoči naj nam številko tekočega računa ali bančne knjižice in EMŠO), Zamanova pa bo prejela knjižno nagrado. Nagrajenkama čestitamo.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 19. aprila na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 14. Ovojnico brez poštnih znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 12. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 12. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: BIH, LESICA, SAMOROKEC, TRIKOLORA, MELITA, HUMANITARN, ARS, AREA, TAKT, IZOPREN, RAC, KLAPA, TEK, ASIROLOG, IGO, SEJALNIK, ANAS, ANASTAZA, ŠOTA.

prgišče misli

Literature in slik ni potrebno razumeti, dovolj jih je občutiti za razliko od nekaterih drugih področij.

M. PAVIČ

Življenje je brezobzirno, to je ena njegovih bistvenih lastnosti.

M. KMECL

Zavest človekovega dostojanstva je več kakor vse znanje, če je sebično.

P. MOHAR

Vsako ponižanje in tlačjenje kulture je zanesljivo približevanje neumnosti in nasilju.

M. MAHNIČ

Le iz dela izvira blagor človeka kakor tudi naroda, države ali vse družbe.

P. MOHAR

NAGRADNA KRIŽANKA

14

	KEM. SIMBOL ZA FLOUR	GRŠKI MITOLOŠKI LETALEC	ZASPANKA	VRSTA VINSKE TRTE	NASLOV MUSLIMANSKEGA VLADARJA	AVTOR: JOŽE UDIR	O'NEILL EUGENE	MODRILO	HLOD	KRADLJIVEC
						KAR KDO OPRTAV NOSI				
						HOKEJIST ZUPANČIČ				
	AMER. REŽISER (VZHODNO OD RAJA)									
							ŽENSKI GLAS			
	PRALJUDJE PO HAKLU						KONICA			
	RUS SKLADATELJ (JOSIF)								SAMEC PRI KOKOSIH	OHLAPNOST
	JOSIP IPAVEC									
						MORSKA ŽIVAL				
						ST. JUD. VLADAR				
DOLENJSKI LIST	IZDELOVALEC KISA	VRSTA AGAVE (VLAKNA)				ŠPORTNIK				
DOLENJSKI LIST		USTVARJEN VITIS				JAPONSKO VELEMESTO				
DOLENJSKI LIST										
VOJNI SESALEC			OČE	GRŠKO SVETIŠČE					PESTNER	
				POLET					VRTILNA KOLICINA V ATOM. FIZIKI	
PREMOŽENJE					SKAND. LETALSKA DRUŽBA				EDEN	
					POKLON				AMER. KUKAVICA	
VRSTA KLOBASE										
						SVETI JEZIK IND. BUDISTOV				
						TELEVIZIJA				
ŽENSKO IME					RADIOAKTIVEN KEM. ELEMENT					
FR. FILOZOF POZITIVIST (ERNEST)					RAVNO ZEMELJSKO PODROČJE					

K praktični KRIŽ A Ž

Modro je modno

Letos je kot protitež vsem pisanim odtenkom spet posebno modna modra barva, in sicer temna, zamolka, ki daje poseben lesk modrim očem in tako svetlim kot temnejšim lasem. Posebej je primerna za slovesnejše priložnosti, na primer za maturantske večere oziroma za vse, kar ni siva vsakdanost, ampak ima za nas poseben čar. Da ta modrina ne bo preveč enolična, jo bomo seveda kombinirale z bluzami, blazerji, rutičami, nakitom, čevlji in torbicami kontrastnih barv, bele, rumene, rdeče, srebrnkasto sive. Čisto po letošnjih predpisih boste v dolgem, ozkem modrem krilu z visokim razporkom in v dolgem jopiču ali v dolgem temnomodrem krilu, ki ga že poudarja širok bel ali srebrnkasto siv pulover. Povejmo še, da modro-bele pike še niso za v pokoj, zelo priljubljene pa so letos spet tudi modro-bele (in druge) črte.

Vodni madeži

Čeprav je voda ena od sredstev za odstranjevanje madežev, pa so nam marsikdaj v nadlogo prav vodni madeži. Vodnih madežev na pohištvo se znebite, če jih zdrnete s petrolejem, s sveže pleskanih okenskih polic in okvirjev pa, če jih zdrnete s soljo in oljem. Madeže od vode na lakiranih predmetih odstranite s petrolejem, s parketa, ki ni polakiran, pa z drgnjenjem z bencinom, lanenim oljem ali rumenim voskom. S poliranega pohištva jih odstranite tako, da jih zdrnete z vrečico soli, potopljeno v olje. Vodne madeže na svili ali volnenem blagu prelikajte na narobni strani čez le rahlo vlažno krpo, s tafta jih zradirajte z radirko, klobuk, ki ga je zmolič dež, pa pred sušenjem zdrnite z alkoholom.

Orehov kolač

Za testo potrebujemo: 20 dag masla, 30 dag sladkorne moke, 4 - 5 jajc, 1 ščepec soli, 15 dag zmlatih orehov, 38 dag moke, 1 zavitek pecilnega praška, po želji 10 dag čokolade, 1/8 do 1/4 l mleka. Nadev: poljubna marmelada. Glazura: 20 dag sladkorne moke, sok 1 limone, malo tople vode, nekaj orehovih polovic za krašenje. Maslo penasto umešamo, postopoma in izmenično dodajamo sladkor in jajca. Stopni masi primešamo sol, zmlete orehe in z moko zmešan pecilni prašek. Po želji dodamo še na drobne koščke zdrobljeno čokolado. Pečemo v pomaščenem in pomokanem obroščastem modelu pri srednji vročini. Ohlajen kolač enkrat prerežemo, ga namažemo z marmelado, sestavimo in tudi po vrhu namažemo z marmelado. Polijemo z belo glazuro. Dobro zmešamo presejan sladkor, limonov sok in nekoliko tople vode. Okrasimo z orehovimi polovicami.

Kaki

Če imate v vrtu prostor še za kakšno sadno drevo, pa ne veste, za katero bi se odločili, poskusite s kakijem. Za sajenje v nasadih je primeren le za Primorsko, saj zori pozno, v prvih dneh novembra, zato lahko drugje jesenska peza uniči pridelek. Vendar posamezne sadike sadijo tudi drugod po Sloveniji. V Beli krajini je kar nekaj precej starih dreves, ki obilno rodijo. Seveda se morate pri sajenju izogibati posebnih leg. Sicer pa rastlina za tla ni zahtevna, vendar se gnojenje in namakanje izplačata, ker je pridelek obilnejši in boljši. Zlasti v hudi suši drevo odvzame veliko plodov, če ga izdatno ne zalivate. Ob tem morate vedeti, da korenine segajo tudi nekaj metrov od debla. Plodovi nekaterih vrst kakija so ob pobiranju trpki in jih morate pred uživanjem urediti, drugi pa so užiti takoj.

Manj trenja

Trenje je ena pglavitnih ovir pri delovanju avtomobilskih motorjev. Sodobna tehnika ga poskuša premagati na različne načine. Kot uspešen dodatek za motorje se je izkazal Slick 50, ki so ga preizkusili že v številnih tujih inštitutih in potrdili njegove ugodne učinke. To je polietetraforetilenska tekočina, ki na kovinskih delih, s katerimi pride v stik, naredi en do dva mikrona debelo prevleko. Ta prevleka zmanjšuje trenje pri delovanju motorja, hkrati pa bolje tesni in zmanjšuje porabo goriva. Slick 50 zmanjšuje tudi obrabo delov, ki so z njim prevlečeni, in zmanjšuje količino dušikovih oksidov in izpušnih plinov. Učinkovanje prevleke iz tega preparata je zelo dolgotrajno, zato je dovolj, da predpisano količino dodamo motorju le enkrat.

sodni mlini stojjo

Vojni zločinci se ne boje kazni

Nedavna televizijska oddaja ameriške hiše ITN, ki so jo povzele vse velike svetovne televizijske mreže, je razglašala še eno skrito umazanijo balkanske vojne - poboj bolnikov vukovarske bolnišnice. Grozljivi prizori izkopavanja kosti ter delov bolniških oblačil so obšli svet in dvignili temperaturo javnega ogorčenja. Strokovnjaki za sodno medicino dokazujejo, da je šlo v tem primeru za vojni zločin. Ve se tudi, kdo so bili storilci, veliko vprašanje pa je, ali bodo kdaj stali pred sodiščem in prejeli zasluženo kazen.

Poboj bolnikov vukovarske bolnišnice pravzaprav ni bil prava skrivnost. Vedelo se je zanj, le pravih dokazov ni bilo zbranih. Ko so jugoslovanske sile po več mesecih strahotnih bojov zavzele Vukovar, so prehitelo predstavnike mednarodnega Rdečega križa in vdrle v tamkašnjo bolnišnico. Iz nje so odpeljali nekaj sto moških, o katerih potem vse do danes kljub vsem poizvedovanjem ni bilo nobenega glasu. Vedelo se je tudi, da je izginilo še kakih dva tisoč Vukovarčanov, zvečine hrvaškega rodu. Vendar pa ni bilo mogoče zanesljivo reči, kaj se je s temi ljudmi zgodilo. Njihovi svojci upajo, da so ostali živi in da jih imajo Srbi kje v ujetništvu, poznavalci balkanskih razmer pa se ne slepijo, utemeljeno sumijo, da so jih četniki pobili in skrivoma zakopali v več množičnih grobiščih.

Za 200 do 300 žrtev se ve, da so končale trpljenje zunaj Vukovarja na kraju, ki mu pravijo Ovčara. Tu so jih četniki po pretepanju postrelili in zakopali v množičen grob. Pred dvema mesecema so izvedenci za sodno medicino izkopali del grobišča in zbrali dokaze o zločinu. V načrtu je, da bodo grobišče še natančneje preiskali in identificirali vse žrtve, enako pa bodo poskušali tudi na drugih krajih, kjer naj bi še bila množična grobišča.

Dokazi so že in še bodo zbrani. Ustanovljeno je tudi mednarodno sodišče za vojne zločine, kjer bi s pomočjo teh dokazov lahko obtožili znane vojne zločince. Toda ali jih bo res kdaj doletela zaslužena kazen? Odgovor je prej ne kot da. Svetovna skupnost je namreč v tem pogledu hudo nemočna, kar dokazujejo tudi nekateri drugi primeri. Poglejmo si, kako je z dokazanimi vojnimi zločini v El Salvadorju.

Posebna komisija Združenih narodov je v tej srednjemeriški državi po osmih mesecih dela pripravila 800 strani dolgo poročilo o grozodejstvih, storjenih med državljansko vojno, in v njem poimensko navedla tudi zanje odgovorne vojne zločince. Pred dvema tednoma je, kot piše Newsweek, obtožila tudi nekaj visokih častnikov, vključno z obrambnim ministrom Renejem Poncem, da so krivi hudih zločinov,

od pobja več sto kmetov v El Mazoteju do hladnokrvnega pomora šestih jezuitov. Videti je, da je pravni mlin stekel in da bodo storilci kaznovani. A to je le videz. Salvadorci ne verjamejo, da bo kdaj kaj iz tega. Vlada dela vse, da bi

zabrisala umazano preteklost. Obrambni minister je nekaj dni pred objavo študije ponudil svoj odstop, vendar ga predsednik Alfredo Cristiani ni sprejel, pač pa je predsednik že spregovoril o potrebi po splošni amnestiji in pozval Salvatorce, naj obrnejo hrbet "žalostnim stranem naše zgodovine", se pravi 12-letni državljanski vojni, ki je terjala 75.000 življenj. Poskusi, da bi vse lepo zakopali in zakrili, kot da se ni nič zgodilo, so očitni. Poznavalci razmer v El Salvadorju menijo, da bi morala zdaj svetovna javnost pritisniti na salvadorsko vlado, da spelje sodne postopke, sicer bo opravljeno delo zamano.

Čemu poročila, čemu zbiranje dokazov in odkrivanje umazanih resnic, če pa je mogoče pravico težje prepeljati prek vode, se sprašujejo skeptiki. Salvadorski pravni strokovnjak Francisco Lima opozarja, da bo vrednost takih prizadevanj doma in v svetu izgubila vso veljavo,

če ne bodo našli načina, kako sodno preganjati in kaznovati storilce. Ponavlja se zgodba iz Argentine, kjer je le malokaterga zločinca, vpletenga v krvave posledice politične represije, doletela kazen. Ponavlja se zgodba iz Čila, Kambožde in kd v se katera žalostna zgodba o nekaznovanih zločinih.

Kljub temu pa vse le ni tako brezupno. Tudi če zločincev ne kaznujemo, je odkrivanje zamolčanih in prikrivanih umazanih resnic pomembno za javnost, meni argentinski borec za človekove pravice Juan Mendez, saj ima resnica očistevalne učinke na družbo in krepi demokracijo. Pri tem ne misli le na splošno vedenje o grozljivostih in zločinih, pač pa na preverjene in dokazane resnice.

Ko se bo krvava vojna na Balkanu končala - nekoč se zanesljivo bo - se bo pokazalo, ali bo tudi tu pravica izigrana.

MILAN MARKELJ

zdravnikov kotichek

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Alkohol

Alkohol je prva droga, s katero se sreča mlad človek, in hkrati droga, po kateri najpogosteje posega. Čemur navadno rečemo pitje v družbi ali pa priložnostni kozareček, je nedolžen požirek, ki si ga privoščijo na milijone ljudi. Zmerno pitje piva, vina ali žganih pijač navadno ne škoduje zdravju. Lahko pa se skoraj neopazno sprevrže v škodljivo zlorabo alkohola. Nikoli ne smemo pozabiti, da je alkohol mamilo! Vsako mamilo, če ga uživamo čezmerno ali v neustreznem trenutku, postane škodljivo.

Učinek alkohola

Poglavitni učinek alkohola in eden od osnovnih razlogov za to, da večina ljudi pije zmerno, je postopno otepevanje reakcij v možganih in živcih. Od enega ali dveh kozarcev pijače se človek umiri ali sprosti. Celv v majhnih količinah alkohol ne spodbuja, kakor misli mnogo ljudi. Kljub temu včasih prijetno razprši zadržke in to lahko včasih pripelje do ustvarjalnih dejanj, ki jih sicer ne bi bilo. Občasno lahko alkohol navda nekatere ljudi z občutkom, da so nenavadno budni in duhoviti - če se že v resnici ne pokažejo takšne.

Alkohol širi žile (je vazodilatator). Naval krvi v kožo iz razširjenih žil lahko ustvari občutek, kot da se toplota širi po ohlajenem telesu. Vrh tega je alkohol diuretik: povzroči večje izločanje vode iz telesa (mokrenje je pogostejše in obilnejše). Obilno pitje naglo zmanjša količino sladkorja v krvi. To lahko pripelje v nekaj urah po popivanju do hipoglikemije. Pivec se počuti slabo, v glavi se mu vrti, zmeden je in nenavadno lačen. Če se vam to primeri, spijte kaj sladkega ali vzemite tableto glukoze!

Pijača tudi rada poveča spolno poželenje, hkrati pa zmanjšuje

pri moškem možnost erekcije, najbrž zato, ker otopi živce, ki uravnavajo erekcijo.

Čeprav vsebujejo alkoholne pijače dosti kalorij v obliki ogljikovih hidratov, nimajo druge hranilne vrednosti.

Vino

Vino so vedno obravnavali kot hrano, poživilo in je še danes del različnih religioznih in ritualnih ceremonialov in pomemben element v socialnem življenju. Vsak izmed nas lahko najde pravičen odnos do vina oziroma svoje lastno ravnovesje med bogato ponudbo vina in varovanjem pred njegovo zlorabo. Vedeti moramo namreč, da človek, ko popije prvi kozarec vina, preneha biti abstinent. Le zdrav način življenja človeka obdrži v okolju zmernih oziroma kulturnih pivcev celo življenje, lahko pa se tudi konča v krogu nepopravljivih alkoholikov.

Če pijemo vino kulturno, v zmerni količini in samo ob hrani, je vpliv alkohola na organizem minimalen, skoraj neopazen oziroma ima za človekovo počutje razmeroma ugodne vplive. Prav zaradi majhne količine alkohola v vinu in velike gastronomske vrednosti vina ima ta pijača posebno mesto v naši vsakdanji prehrani. Velika prednost nekaterih naših vin je prav nizka stopnja alkohola in prijetna kislost, ki daje vinu še poseben gastronomski pomen.

Vino, ne pa močna alkoholna pijača, je izvrstno sredstvo za vzbujanje teka in prebave, seveda, če imamo vino radi. Alkoholne pijače so vedno imele za močne stimulanse želodčnega soka. Dokazali so, da že enoodstotna alkoholna pijača lahko okvari del celice površine v želodcu. Po podatkih strokovnjakov pijače z 8 % alkohola ali manj še ugodno vplivajo na sekrecijo želodca in tek in vidneje še ne poškodujejo želodčne sluznice. Zelo zanimivi so tudi podatki, ki so študirali vpliv alkoholnih pijač na izločanje želodčnega soka. Ugotovili so, da tako belo kot rdeče vino, ne pa žgane pijače, močno povečata izločanje želodčnega soka in tako pospešujeta tek. Vzroka za ta pojav niso pripisali alkoholu v vinu, temveč le določenim sestavinam v njem.

(Se nadaljuje)

Knjigi esejev

Knjižna zbirka Brevir, ki jo za zahtevnejše bralce izdaja založnik Mihelač, je bogatejša za dve novi knjigi, in sicer sta pred kratkim izšli knjigi esejev Jožeta Udoviča in Toma Virka.

Eseje pred petimi letu umrlega pesnika in prevajalca Jožeta Udoviča je izbral in uredil Jancz Gradišnik pod skupnim naslovom BRAZDA NA VODI. Knjigo je pripravil več let, vanjo pa je vključil pomembnejše Udovičeve eseje, knjižna poročila in študije, ki so izšle kot spremne besede k njegovim prevodom sodobnih pesnikov in pisateljev ali pa so bile natisnjene v revijah, prebrane na radiu in televiziji. Gre skratka za zapise, doslej raztresene vepsodov in tako težje dostopne, zdaj pa zbrane v eni knjigi in bralcu dostopnejše. Knjigo je vsebinsko razdeljena na pet sklopov: v prvem so trije eseji o poeziji, ki so redkost v Udovičevem delu, saj o sebi in svojih pogledih na pozicijo Udovič ni rad govoril, nato sledijo zapisi o sporu na dogmatični levi, nato pa eseji o posameznih pesnikih in pisateljih od Pasternaka, Celana, Persa do Kafke, Laxnessa, Jimenez, Lorce, Nerude in Mistrala. O nekaterih ustvarjalcih je Udovič večkrat pisal, saj je ob novih natisih prevodov spremni esej znova napisal. Njegovi uvodi so toliko pomembnejši, ker je z njimi predstavljal slovenskemu bralstvu pri nas manj znane, a v svetu močno uveljavljene pesnike in pisatelje.

Tomo Virk je pri svojem pisanju, zbranim v knjigi KRATKA ZGODOVINA VEČNOSTI, izhajal iz ugotovitve Henrija Bressona, da so vsi veliki filozofi in pisatelji napisali cele knjige, da bi izrekli eno samo občutje, eno samo osnovno besedo, in se skušal iz te predpostavke približati velikim duhovnim opusom s področja literature in filozofije. Ugotavlja, da je opus vsakega velikega duhovnega človeka zaznamovan s temeljnim razcepom, ki ga poznamo pod oznako eros-tanatos. Tako ljubezen kot smrt pa sta povezana z vprašanjem nesmrtnosti in večnosti: ljubezen kot njen obet in upanje, da prek nje dosežemo in zaživimo večnost, smrt pa kot tisto, kar nam grobo pokaže, da večnosti v telesnosti ni mogoče doseči. Ta večni problem, ki je obsedel vsakega velikega duha, avtor obdeluje tako v svojih bolj interpretativnih esejih o delih velikih piscev in mislecev (Dostojevski, Pascal, Eliade, Hribar), zbranih v prvem delu

knjige, kot v bolj osebnopovednih esejih v drugem delu knjige.
MILAN MARKELJ

Zlagani raj

V Sigi, knjižni zbirki Dolenjske založbe, je ob koncu marca izšla pesniška zbirka Vlada Garantinja ZLAGANI RAJ. Avtor je doma iz okolice Zagorja ob Savi in je po poklicu učitelj. Vseskozi tudi pesnikuje in je pesmi do zdaj objavljaj na radiu in v raznih publikacijah. Zlagani raj je njegov knjižni prvenec. Izid so podprli meceni iz litijske in zagorske občine.

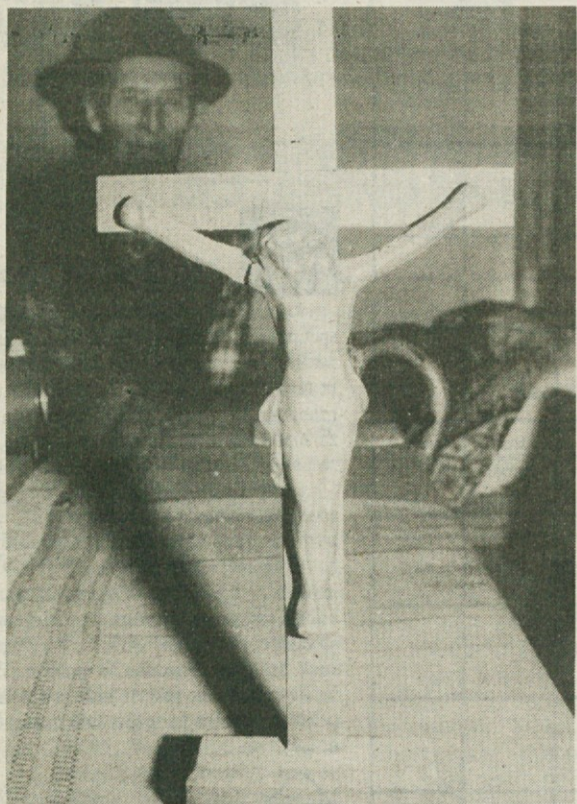

V zbirki je 50 pesmi, razvrščenih v tri razdelke: Spomin, Z roba mojega mesta in Zlagani raj. Naslovi razdelkov so bolj ali manj tudi naslovi tematskih sklopov oziroma glavnih motivov, ki jih obravnava zbirka. Najprej je tu seveda ljubezen do ženske, ki je v spominu zapisana kot trpko spoznanje ("stojiva/ vsak na svojem/ bregu samote"). Sledijo pesmi "z roba mesta", lirčna in z nostalgijo prepojena občutja. Po zakonu življenja se staro umika novemu in odhajanje ni brez bolečine. Mesto se je grozljivo postaralo, še rodni dom ni več, kar je bil nekoč. "Dom postane z leti/hladen", pravi pesnik, vse novo v njem postane tuje, domačnost mu ohranjajo le stare podobe, ki jih spomin obeša na stene.

Srečanje z domom je trenutek za premislek o sebi: kdo si, kaj si. Za soočenje s seboj. Pa ugotoviš, da nisi nič dosegel, nič ustvaril, da nisi dobil tiste sreče, po katero so te poslali v svet. Da si samo nekakšen pesnik, ki se vrača domov le pit vino in jest hrustljav kruh pa sanjarit in se do siteda naužit vonjev rož in oblakov, da bi potem v mestu lahko napisal kakšno pesem o tem. In ker nič drugega ne znaš, kot samo to, ker si tako rekoč popolnoma nepraktičen in neuporaben za tiste, h katerim se vračaš, boš zanje in tudi sicer samo naiven otrok, do konca odvisen od drugih. To pa zagotovo ni tisto, kar bi moral postati, pa nisi, to ni tista prava človeška sreča, ki so ti jo vsi zaželeli, ki si odšel v svet. Takšno življenje je zlagan raj, ugotavlja pesnik. Za spremembo je komaj še kaj časa, a višje od temelja najbrž ne bi pričel.

S tem spoznanjem se nekako zaključuje Garantinjina zbirka. Z vsebino pesmi se lepo živajo akvareli Zlatka Rudolfa.

IVAN ZORAN

"BOGA" NE DAJO - Razpela so bila po kmečkih hišah zelo pogosta. Skoraj bi ne našli hiše, za katero ni vsaj izpričan spomin na hišno razpelo. Praviloma so bila lesena in poslikana z oljno barvo, pred desetletji in še danes pa jih potujoči "restavradorji" prebarvajo na srebrno. S tem žal prekrivajo obstoječe barve in jasnost oblik. V največji meri so bili njihovi izdelovalci vaški rezbarji. Navadno je bilo razpelo postavljeno v bogovem kotu na trikotni polički s prtičkom v glavnem bivalnem prostoru, v hiši. Odnos do hišnega razpela je bil zelo spoštljiv. Veljalo je za svet predmet in ga v nobenem primeru niso zavrgli. V povojnem obdobju, ko se je razmahnilo trgovanje s starinami, ga tudi prodali ne bi. Močna čustvena navezanost in vera, da pri hiši ne bo več sreče, če bi oddali "boga", je ljudi vodila v prepričanje, da ga morajo obdržati doma. "Bog" naj le ostane, zavrnejo vsiljivca, ki jim ga hoče odnesti, pa celo če je to poslednji predmet v hiši. Razpelo na sliki je iz Orešja na Bizeljskem. (Pripravila Ivanka Počkar, kustos-etnolog)

Iz Irčinovih zapiskov

Dolenjski značaj je, da stori človek na enkrat kaj prav nepričakovanega, neumnega, včasih tudi kaj pametnega in plemenitega, kakor pride... Poštenega bogatina čisla ne ker je pošten, ampak ker mu lahko kaj da, posodi etc. Brez tega še bogme nepotrebne in nepraktičnega velikodušja dolensko spoštovanje kmali ugasne.

Vse rad potrja - Bogatinom in gospodi Dolenc vse rad potrja, vsaki neumni besedi njihovi smejal se bo kot izvrstni šali - dobrikal se na vse kriplje - in če bo dobil kaj zastony bo jih hvalil... Če pa začne kdo kaj ugovarjati in govoriči da so pa ti ljudje gospodki vse eno vsi hudičevi in ni jim nič zaupati, bo Dolenc tudi precej pritrtil in povedal zoper dobrotnika vse, kar ve o njem slabega.

Okoličani Novega mesta niso le naj bolj neomikani, ampak tudi naj revnejši - čim dalje od mesta tem bolj je knet premožen. Vzrok: zapravljanje v mestih o tržnih dneh in sicer.

Dan se že nagiba v večer, odhajam tja, kamor me pot vodi vsak dan ob tem času, na pokopališče. Še prej na domačem vrtu utrgam šopek marjetic.

Petra in jaz sva že od malih nog delali skupaj potičke v pesku. Kasneje, ko sva skupaj sedeli v šoli, sva popoldan šivali oblekice za punčke. Na koncu osmega razreda sta se najini poti čez teden ločili. Petra je odšla v Ljubljano, na turistično šolo, jaz sem se na novo-meško ekonomsko šolo vozila od doma, vendar sva se obvezno vsak drugi dan poklicali po telefonu.

Prišlo so počitnice po prvem letniku, čas, ko sva že dolgo nazaj vse načrtovali, kako bova preživeli vroče poletne dni?

24. avgusta je Petra odšla s starši na morje. Bilo je že navsezgodaj zjutraj in še pred odhodom mi je prišla povedati, da je sanjala o Maretu, ki ga je tako ljubila. Njene besede: "Čao, zdaj moram iti! Uživaj, zvečer te pokličem," so za vedno ostale njene zadnje. Okrog

poldneva je namreč našo vas pretresla žalostna novica, da so se Novakovi na Krasu prevrnili v prepad. Za vedno utihnilo pet življenj. Poleg Petre in staršev sta v brezno smrti šli še obe Petriini sestri.

Lice so mi zalile solze. Šele ko so Petro položili v zemljo, sem se zavedela, da je slovo dokončno. Bilo mi je, kot da je z njo umrl del mene, saj sem izgubila res dobro prijateljico.

Mineva leto, odkar Petre ni več, in ne glede na vreme se vsak dan odpravim k njej. Vsak dan ji nesem šopek rož, ki jih je tako ljubila. Povem ji vse, kar se je dogodilo, in srečna sem, ker me ona posluša in mi prikimava. Zame Petra živi in bo živela.

Ko se vrnem domov, je že trden mrak. Nihče me ne vpraša, kje sem bila, saj vsi vedo, da sem šla na klepet k Petri. Z njo sem veliko izgubila, a ne volje do življenja, kajti zavedam se, da moram sedaj živeti zase in zanjo. Če že Petra sama ni mogla spoznati lepote mladosti in življenja, bom to zanjo jaz.

Polona Gorjanc:

Denar, njena edina ljubezen

Bila je punčka iz revnega predmestja. Drobnja kolena so ji pozimi in poleti gledala izpod krilca.

Matere skorajda ni poznala, kadar je prišla domov, je v pijanosti jezno bentila nad njo.

Že s petimi leti se je naučila prosjačiti. Drobnja ročica je željno stiskala umazane novčiče. Tako iz leta v leto le skrb za lačni žalodček. Edina ljubezen, ki se je prebudila v njenem surovu vzgojenem srcu, so bili zvenketajoči kovanci. Bila je majhna, a je vedela, da je od teh kovinskih stvarih odvisno, kaj in kje bo jedla.

S trinajstimi leti je pustila za seboj domače predmestje in odšla kot ljubko dekle v svet. Življenje je bilo težko in nekega zimskega večera je naveličano sedla v sneg poleg bogate hiše. Globok spanec jo je vlekel v prijetno belino.

Prebudila se je pri prijaznih ljudeh. Bila jim je všeč in popeljali so jo na oder. Postala je slavna plesalka. Ljudje so jo ljubili, a ona je ljubila le denar. Ni se menila za siromaštvo in nesrečo ostalih. Najraje je posedala zase in štela denar.

Postajala je vse bolj in bolj zaprta vase in je bila srečna le še v družbi denarja.

Potem so se začele nesreče. Obkajkrat je omahnula na odru. Občinstvo je bilo prestrašeno, ona pa se je le smehljala. Ponoči jo je tlačila mora: prihajali so ljudje in grebli po njenem denarju. In kričala je.

Odpeljali so jo drugam. K ljudem z bolnimi dušami. Privezovali so jo, da ni tavalja po hodnikih. Tu je ni nihče obiskoval. Bila je osamljena vse do konca, ko je pozabljena ugasnila.

Ko so jo pokopavali, je pogreb od daleč opazovala majhna deklica. V ročici je trdno držala kovancec...

Lanski julij mi bo ostal v spominu vse življenje, saj sem ga preživela v Parizu. Pariz ni samo glavno mesto Francije, je središče svetovne kulture in zato za turiste eno izmed najlepših in najzanimivejših mest na svetu. Tu ti res ne more biti dolgčas, saj je znamenitosti, ki si jih "moraš" ogledati, kar preveč. Naj naštejemo samo nekatere: Eifflov stolp, muzej Louvre, Slavolok zmage, cerkev Notre-Dame, bazilika Sacre Coeur, Panteon. Kdo ne želi vse te lepote in zanimivosti videti na lastne oči?

Za Pariz sem se navdušila v gimnaziji, ko sem se tri leta učila francoščino. Francoski jezik mi je zelo všeč, deluje mi umetniško in skrivnostno. Je t'aime zveni čisto drugače kot ljubim te. Mislila sem si: "Ko bom v službi in bom imela svoj denar, si bom privoščila Pariz in preizkusila svoje znanje francoščine." To pa se mi je zgodilo že kar zdaj, ko sem še uboga študentka. Prijatelj Andrej mi je pomagal, da sem na eni izmed znanih pariških šol - L'institut catholique de Paris - dobila štipendijo za enomesečni tečaj francoščine. Tako je zame stvar postala resna, saj v Pariz prav gotovo ne bi šla, če ne bi dobila štipendije. Morala sem plačati le vpisnino in vožnjo, stanovanje pa je bilo zastony, torej res več kot ugodno. In tako je Pariz za en mesec postal moj dom.

Na pot

Polna pričakovanj sem 2. julija lani ob 6. uri in 20 minut stopila na vlak, ki me je popeljal v Pariz. Vedela sem, da je pred mano dolga in naporna pot, dolga več kot 20 ur, zato sem se nanjo pripravila: bila sem spočita, naspana in obložena s sendviči, sokovi ter polna nas-

Lidija Murn

1

Pariz v enem mesecu

vetov, kako naj se na vlaku pazim tatov in nepridipravov, v Parizu pa "nevarnih" Francozov.

Potovanje se je začelo: Slovenija - Italija - Švica - Francija: Na vlaku sem vsa zagnana začela ponavljati francoske glagole in ugotovila, da sem veliko pozabila. Torej je zdaj čas, da začnem znova. Kmalu sem dobila družbo. K meni je sedla starejša gospa, s katero sem potem potovala do Milana. Zelo simpatična, zgovorna in vesela, da je našla nekoga, ki jo posluša. Tako sem v nekaj urah izvedela za njeno življenjsko zgodbo, za vse podrobnosti o njenih dveh možih in hčerkah.

Ura je bila ena ponoči, ko sem v kupeju ostala čisto sama, utrujena, vendar preveč prestrašena, da bi si upala zaspati. V roki sem trdno držala kovček (ker je bilo toliko potnikov, je bila res nevarnost, da mi ga kdo sune) in yztrajno gledala skozi okno. Kmalu smo bili v Švici. Vstopita sta dva moža v uniformi, ki sta hotela videti vozovnico in potni list. Mirne duše sem jima pokazala, kar sem imela. Tedaj pa me začne eden od njiju spraševati, kje imam vizum. Debelo gledam in ne razumem, zakaj komplicira, ko pa imam vizum. Zahteval je švicarski vizum, jaz pa sem imela le francoskega. Nihče mi ni povedal, da Švica zahteva vizo, sama se pa tudi nisem dovolj pozanimala. Možno ni bil preveč prijazen. Rekel je: "Če imaš denar, ga lahko kupiš, če ne, na prvi postaji dol!"

Nisem mogla verjeti, ampak ni mi preostalo drugega. Dala sem mu 200 frankov in se potem lahko peljala naprej proti "svojemu" Parizu.

Preden je mož odšel, je še na hitro zamomljaj, da naj nikaner ne pozabim v Lausanni prestopiti na drug vlak, če res hočem v Pariz. Cisto me je zmedel, najprej z vizumom, potem pa še z Lausanno. Na železniški postaji v Ljubljani so mi namreč rekli, da moram prestopiti v Ženevi. Kaj zdaj? Postajala sem nervozna, nikogar ni bilo, da bi ga vprašala.

Ko se je vlak v Lausanni ustavil, sem videla, da ni nihče izstopil, zato sem mirne duše obsedela na vlaku in si mislila: "Gotovo gre še kdo v Pariz, in ker nihče ne gre dol, potem je že v redu..."

Malce sem se sprehodila po hodniku, odprla okno in tedaj zagledala skupinico ljudi. Govorili so hrvaško in - čudno - se pogovarjali, kdaj odhaja vlak za Pariz. Takoj jih "napadem", če gredo v Pariz in ali je treba res prestopiti. Pritrdili so mi. Hitro sem stekla v kupe, zagrabila prtljago in že sem bila spodaj - zadnjo minuto, kajti moj dosedanji vlak je takoj zatem odpeljal.

Z novimi znanci sem uro in pol čakala na vlak za Pariz. Trije so bili Hrvatje, eden iz Bosne, vsi pa zelo prijazen. Zaupali smo si dogodivščine s potovanj (tudi oni niso imeli švicarskega vizuma in so ga morali kupiti).

Povedali so mi, da carinik ni bil pravičen, saj nekaterim potnikom ni dal možnosti, da bi vizum kupili na vlaku, ampak so morali na prvi postaji z vlaka. Torej sem imela res srečo.

Ob pol osmih zjutraj je vlak končno pripeljal. Nadaljevali smo pot v "obljubljeno" deželo Francijo. Seveda spet ne brez težav. Danes vsega tega najbrž ni več, tistikrat pa je bila Slovenija še povsem neznanova država. Ko smo prispeli na mejo, sta bila potni list in vizum v redu, zataknilo pa se je pri vozni karti. Imeti bi morala rezervacijo za hitri vlak (TGV), ki je seveda nisem imela, niso pa je imeli tudi moji "južni bratje".

Mislila sem, da zadošča nakup vozne karte Ljubljana - Pariz in da bom brez problemov prispela v Pariz. Pa ni bilo tako. Poskušala sem pojasniti uslužbenki, da je karta v celoti plačana, vendar brez uspeha. Uslužbenka mi je napisala račun za 150 frankov in povedala, da če ne bomo plačali zdaj, bomo morali pa kasneje, ko bomo dobili račun po pošti, plačati precej več in z visokimi obrestmi. Torej plačamo in si mislimo: "C'est la vie."

Ko smo že pozabili na ta pripetljaj, nova težava. Na neki postaji je vstopila skupina moških, ki so imeli rezervacije za naše sedeže. Ker se nismo hoteli prepirati, smo vstali in vso pot do Pariza stali. Bili smo brez besed.

Težav še ni bilo konec. V Pariz smo prišli z uro in pol zamude. Z Vidmarjevimi, slovenskimi prijatelji, pri katerih naj bi stanovala, sem bila dogovorjena, da me počakajo ob 10.30, ob prihodu v Pariz pa je bilo že pozno popoldan. Seveda Vidmarjevih ni bilo več na postaji. Pokličala sem jih in so me prišli še enkrat iskat. Šele potem sem se oddahnila in od zadovoljstva, da sem končno v Parizu, pozabila na vse te nesrečen pripetljaje.

nogomet

I. LIGA, 22. KOLO: GORICA-STUDIO D 0:1 (0:1)
Strelec: Oblak v 36. minuti
STUDIO D: Mohor 7, Kobe 5 (Juršič /), Kramar 7, Kosič 7, Prelogar 6, Milanović 8, Rozman 8, Primc 7, Gliha 5 (Kostrevec 6), Oblak 6, Mesojedec 9.
LESTVICA: 1. SCT Olimpija 30, 2. Maribor Branik 29, 3. AM Cosmos Ljubljana 29, 4. Mura 28, 5. Živila Naklo 27, 6. Kompas Holidays 25, 7. Studio D 25, 8. Koper 23, 9. Rudar (V) 22 itd.
V naslednjem kolu igrajo: Studio D-Potrošnik, Kompas Holidays-Maribor Branik, SCT Olimpija-Gorica, Publikum-AM Cosmos Ljubljana, Živila Naklo-Mavrica itd.
II. LIGA, 19. KOLO: ERA ŠMARTNO-AVTOBUM 3:2 (2:0)
Strelec za Avtobum: Perica v 55. in Merdanovič v 67. minuti.
AVTOBUM: Magič, Potočnik (Murn), Muhvič, Majerle, Perica, Bošnjak, Rajši, Merdanovič, Struna, Rautar, Komočar.
LESTVICA: 1. Istragas Jadran 30, 2. Primorje 29, 3. Oria Rudar 26, 4. Avtobum 25, 5. Jelen Triglav 24 itd.
V naslednjem kolu igrajo: Avtobum-SET Vevče, Primorje-Ilijija, Istragas Jadran-Era Šmartno itd.

rokomet

I. DRL, ženske, končnica, POLFINALE: KRIM ELECTA-OPREMA 26:20 (13:9)
OPREMA: Jesenko, M. Dragičević 6, Lindič, Vuk, L. Dragičević, N. Kersnič 1, Kralj 1, Bejtović, Kondžić 8, D. Kersnič, Vinčić 4, Jovičič

odbojka

II. DOL, moški, 20. KOLO: PIONIR II-MISLINJA JEKLOTEHNA 3:2 (4, 10, -10, -14, 9)
LESTVICA: 1. Lutomer 36, 10. Mislinja 10, 11. Pionir II 8, 12. Celje 2.
V naslednjem kolu igra Pionir II v gosteh z Olimpijo II.
II. DOL, ženske, 20. KOLO: BRASLOVČE-PIONIR 2:3
LESTVICA: 1. Mislinja Steel 38, 2. Pionir 34, 3. Alpin Triglav 30 itd.
Novomeščanke igrajo v soboto doma s Cimosom II.
III. DOL, moški, zahod, 18. KOLO: MOKRONOG-BOHINJ 3:0 (6, 8, 7)
LESTVICA: 1. Pan Kovinar 34, 6. Mokronog 16 itd.
III. DOL, ženske, zahod, 14. KOLO: BLED II-LIK TILIA II 3:2 (9, -7, 9, -1, 13)
LESTVICA: 1. Plamen 26, 7. LIK Tilia II 10, 8. Piran 6.

namizni tenis

I. DNITL, 14., zadnje KOLO: TAM G. V.-NOVOTEHNA 6:1
Pohl-Horvat 2:0, Reviz-Kralj 2:0, Tancer-Hribar 1:2, Pohl, Reviz-Horvat, Hribar 2:0, Pohl-Kralj 2:0, Reviz-Hribar 2:0, Tancer-Horvat 2:0.
MELAMIN-POTROŠNIK 1:6
Murn-Benkovič 0:2; Špeljč-Unger 0:2; Lesar-Oeri 0:2; Murn, Lesar-Unger, Kus 0:2; Murn-Unger 1:2; Špeljč-Kus 2:0; Lesar-Benkovič 0:2.
KONČNA LESTVICA: 1. Arcont 26, 2. Kovina 26, 3. TAM 20, 4. Potrošnik 16, 5. Ilijija 10, 6. Novotehna 8, 7. Melamin 4, 8. Merkur 2.

Prekinjena črna ligaška serija

Dragocena zmaga Studia D v Gorici — V nedeljo ob 16.30 proti Potrošniku — Rumeni kartoni — Usoden spodrsrlaj Avtobuma?

Črna ligaška serija je naposled prekinjena. Nogometaši Studia D so v petem prvenstvenem kolu drugega dela prvotnega prvenstva zabeležili prvo spomladansko zmago in tako obdržali stik z vrhom lestvice. Bolj kot zmaga ohrabljuje tudi forma nekaterih igralcev, v prvi vrsti Milanoviča, Rozmana, Kosiča, igralec tekme pa je bil v nedeljo v Gorici Bogdan Mesojedec.

Polne tribune goriškega stadiona so v nedeljo pozdravile zaslužen uspeh novomeške enajsterice, ki je s to zmago - upajmo vsaj - naposled krenila na jesenska pota. Izkupiček po petih kolih je enak jesenskemu, le da je jeseni novomeški voz po tekmi z Gorico krenil navzgor. Bo tudi spomladni tako? Goričani si v devetdesetih minutah tekme niso priprali niti ene same resnejše prilike do dosega zadetka, Novomeščani so jih zapravili še tri: prvo Prelogar, katerega strel je domači vratar Zupan odbil v vratnico, drugo Oblak in tretjo Gliha. Slednji je bil ob Kobetu najslabši moč novomeške vrste, do forme, s katero je minulo pomlad kot za šalo tresel nasprotnikove mreže v drugoligaški konli.

ZMAGA V PRVI RUNDI

KRANJ — Pred dnevi je bila v Kranju boksarska revija, na kateri so nastopili tudi novomeški tekmovalci. Zlasti se je izkazal mladi Borut Juršič, ki je že v prvi rundi dotolkel svojega nasprotnika, tako da je moral sodnik prekiniti neenakopraven boj. Naslednja revija bo 25. aprila v Celju, kjer pričakujejo Novomeščani, ki jih vodi trener Canič, nove uspehe.

PREPRIČLJIVI ZMAGI HRATA

NOVO MESTO — V 9. kolu državne squash lige so igralci novomeške Hrata doma ugnali ekipo Verzeja s 4:1, igralke Hrata pa so istega nasprotnika premagale z 2:1.

SPET ČOLNI NA KOLPI

OSILNICA — V treh tednih se bo na Kolpi zvrstilo več mednarodnih veslaških tekmovalj. Najprej, že v soboto, 10. aprila, bo odprto prvenstvo v spustu za kajake in kanuje na divjih vodah. Start bo ob 11. uri pri Osilnici, cilj pa v 5,8 km oddaljenem Grintovcu.
Naslednjo soboto, 17. aprila, bo ob 11. uri začetek odprtega prvenstva Hrvatske v slalomu na divjih vodah. Tekmovanje bo na kajakaški progi v Starih malnih. Istega dne bo prav tam tudi start raftinga. Cilj bo v okoli 20 km oddaljeni Vasi (pod šolo). Start bo skupinski. Težavnostna stopnja proge je 2 do 4.

1. maja pa bo spet ob enajsti uri spust na progi Osilnica-Grintovec, in sicer za kajakaše in kanuiste. Nato bo še kajakaško-rekreativni maraton Kolpa 93 od Osilnice do Fare (20 km).
Organizatorji tekem so Kajakaška zveza Slovenije, Kulturno-športno društvo Tone Ožbolt Osilnica, Turistično športno društvo Kostel in kanu klub Riverfree iz Zagreba. Predsednik organizacijskega odbora je dr. Stanko Nikolič, vodja tekmovalja inž. Rade Kovačević, sodnik pa Željko Stoj-savljevič.
J. P.

nedeljo največja odlika radijcev. Rozman, Milanović, Primc in Mesojedec so kot za šalo razbijali jalove napade gostiteljev, z dobro igro se jim je pridružil še Kosič, v drugem polčasu pa je tudi Kramar dokazal, da še zna igrati nogomet. Navzlic zmagi trener Gugolj po tekmi ni bil posebej vder, razlog za to so bili rumeni kartoni. Po dva imajo Prelogar, Oblak in Primc, pred vrati pa je tekma z okrepljenim Potrošnikom, ki še ni izgubil vseh upov za obstanek v ligi. Le zmaga bi potrdila goriški dosežek in tega se v klubu dobro zavedajo. Na srečo je rezervna klopa dovolj močna, v ekipo se vračata Juršič in Pavlin, svojo priložnost čaka mladi Zamida, tu so še Kostrevec, Martinović, Vrbovec, Bracovič. Čas je torej tudi za prvo spomladansko zmago in prvi spomladanski zadetek pred zvestimi domačimi gledalci. Tekma se bo pričela ob 16.30.

Hud spodrsrlaj v boju za eno prvih dveh mest, ki v prihodnji sezoni vodita v I. ligo, pa so si v nedeljo privoščili Kočevci. V Šmartnem so ostali praznih rok in težko, da jim bo še uspelo nadoknaditi zaostanek petih oziroma štirih točk. Še zlasti, ker Primorje in Istragas Jadran igra dobro, brez nihanj in spodrsrlajev. Skoda, kajti Kočevci so v pripravljalnem obdobju pokazali odlično formo, znova pa se je potrdilo staro pravilo, kako so prvenstveni obrači nekaj povsem drugega od prijateljskih tekem.
B. B.

IGOR KOGOJ DVANAJSTI

NOVO MESTO — Andrej Švent nam je tik pred zaključkom redakcije posredoval razvešleco vest, da se je novomeški triatlonec Igor Kogoj na drugi letošnji tekmi za svetovni pokal v Ironman triatlону v Avstraliji uvrstil na odlično 12. mesto. Kogoj je za zmagovalcem zaostal približno 40 minut, ta dosežek pa ga je že uvrstil na svetovno prvenstvo, ki bo 30. oktobra na Havajih.

NOVOLES DRUGI

ZAGRADEC — Na uvodnem tekmovalju državnega prvenstva v raftingu na Krki od Zagradca do Drašče vasi je nastopilo kar 23 ekip Slovenije, Avstrije in Nemčije. Zmagal je Bober Ljubljana pred Novolesom Straža in Rojalom Ljubljana, lanskim zmagovalcem v skupnem seštevku. Žužemberk je bil osmi, najboljša tuja ekipa pa je bila Haag iz Nemčije.

Slovo Opreme od finala

Tudi v drugi polfinalni tekmi je Oprema izgubila proti Krimu Electi — Ljubljanski finale

Rokometašicam Opreme podvig ni uspel. Tudi v drugi polfinalni tekmi končnice prvotnega prvenstva proti Krimu Electi so ostali praznih rok. Bolj ali

manj pričakovani finale bo tako Belinka Olimpija-Krim Electa.
Svojo priložnost so Kočevke zapravile v prvi tekmi na domačem parketu, ko bi lahko z nekaj več odločnosti in sreče izsilile še tretjo tekmo. Tako pa je bil sobotni gbračun v dvorani na Galjevici bolj ali manj formalnost. Gostiteljice niso dovolile presenečenja, vodile so že s 24:12, na koncu pa so Kočevke visok poraz le nekolikant ublažile. Resnici na ljubo moramo povedati, da je tak razplet tudi pravičen, Ljubljankanke so pač boljša ekipa. Kočevska Oprema je veliko dosegla že z uvrstitvijo med štiri najboljše ekipe v Sloveniji. Cilj letošnje sezone je tako izpolnjen, skoda da le spodrsrlaj v pokalnem tekmovalju, kajti tudi tam se je Kočevkam nasmihala uvrstitev celo v finale in s tem ponovitev lanskega podviga.

BREŽIČANI V II. SKL

BREŽICE — Košarkarji brežiškega Converta so tudi v drugem srečanju za vstop v II. slovensko ligo premagali KK Jesenice, tokrat s 76:60, in tako dosegli zastavljeni cilj - igranje v drugi državni ligi.

MEDALJE ZA NOVOMEŠKE KARATEISTE

LJUBLJANA — Minulo nedeljo je bilo v Ljubljani prvo državno prvenstvo v mehkejši obliki full contacta, na katerem je nastopilo tudi novomeško zastopstvo pod vodstvom trenerja Sema Šehića. Damir Ivandič, Gašper Cajner, Borut Rolih, Tomaž Naranč, Sebastjan Lazar, Iztok Plevnik, Goran Jakše, Borut Bratož in Aleš Suhorepec so med 72 tekmovalci pokazali veliko znanja in borbenosti. Zlasti velja to za Lazarja, ki je v svoji kategoriji zmagal, Bratož in Plevnik sta bila druga, Jakše pa tretji.

S KEGLJAŠKIH STEZ

Milena Veber, članica trebanjskega Mercatorja, je ponovila lanski uspeh in zmagala na posameznem prvenstvu Dolenjske. Končni vrstni red: Veber 808 po-drth kegljev, Zupančič 781, Flisar 775, Pust 754, Veble 715, Jeraj 685 itd. Veberova in Zupančičeva bosta tako nastopili na II. državnem prvenstvu, ki bo 17. in 18. aprila.

Štiri kegljalke trebanjskega Mercatorja bodo jutri nastopile na XI. turnirju za Pokal jame v Postojni, kjer bo kegljalo 76 tekmovalk iz dvanajstih slovenskih klubov. (ng)

Novomeška zmaga v Avstriji

Boštjan Mervar dobil kolesarsko dirko za Veliko nagrado Gleisdorfa — Ugnal celo profesionalce — Zmagoslavje pionirjev v Gorici

NOVO MESTO — Boljšega uvoda v letošnje dolgo in naporno kolesarsko sezono si v KD Krka ne bi mogli želeli. Boštjan Mervar je minuli vikend zmagal na eni največjih spomladanskih dirk v Avstriji, preizkušnji za Veliko nagrado Gleisdorfa, na kateri je nastopilo kar 195 tekmovalcev, med njimi vsi najboljši avstrijski amaterji in profesionalci.

Boštjan je med drugim ugnal tudi Paula Poppa, enega boljših sprinterjev med profesionalci, in Dietmarja Hauerja. Sicer pa je bil eden junakov dirke Gorazd Štangelj, ki je po 161 prevoženih kilometrih pobegnil glavnini in narekoval hud tempo. Zasedovalci so ga s skupnimi močmi ujeli šele šest kilometrov pred ciljem, to pa je bila priložnost za ostale krkaše, predvsem sprinterje. Boštjan Mervar je dokazal, da je vrhunski sprinter, kot strela se je pognal iz množice štiridesetih tekmovalcev in s prednostjo desetih metrov prvi prevozil ciljno črto. Od ostalih Novomeščanov se je izkazal še Milvan Eržen, ki je zasedel sedmo mesto. Drugi del članske eki-

pe Krke je v soboto nastopil na dirki v italijanskem Col San Martinu; vodja ekipe Miran Štih nam je sporočil, da sta se zlasti Glivar in Ravbar dobro kosala s konkurenco.

Starejši mladinci so ta vikend tekmovali na Reki, kjer je bil med 70 tekmovalci na 120 kilometrov dolgi progi Filip Četrti, Murn 7. in Kastelic 9.; mlajši mladinci pa so nastopili v italijanskem Logneru. Proga je bila dolga 65 kilometrov; kot tretji je na cilj pripeljal Dreganc, Macele pa je bil peti. Edina domača dirka, na kateri so minuli vikend nastopili krkaši, je bila tekma v Gorici za nagrado Mebla. Dirka je minila v zmagoslavju novomeških kolesarjev:

med pionirji A je na 22 kilometrov dolgi progi zmagal Peter Ribič pred Pedišičem in Šostaričem (vsi Krka), med pionirji B, ki so morali prevoziti 11 kilometrov, pa je zmagal Zrimšek pred Logarjem in Drobničem (vsi Krka).

ZMAGA SOP NOVOLINE

LJUBLJANA — Mlajši mladinci SD SOP Novoline iz Leskova pri Krškem so državni prvaki v streljanju s serijsko značno puško. Ta uspeh so si pristreljali na sobotnem državnem prvenstvu v Ljubljani, njihovo zmagoslavje pa je dopolnil še Boštjan Arh z osvojitvijo srebrne medalje v posamični konkurenci.
E. SEČEN

DVOJNO OLIMPIJSKO SREBRO — Nevenko Ravnohrib je sprejel predsednik Franci Konicilija. Na sliki levo: mentorica in trenerka Alenka Podkrižnik. (Foto: Janez Pavlin)

Nevenki olimpijska medalja

Nevenka Ravnohrib je na olimpiadi prizadetih osvojila dve srebrni medalji

NOVO MESTO — Devetnajstletna Nevenka Ravnohrib, doma s Sel pri Ratežu, je že od rojstva lažje prizadeta in dela v Delavnici pod posebnimi pogoji v Smehe-lu. Njen konjiček je smučanje in letos se je uvrstila v slovensko smučarsko reprezentanco, ki je prvič zastopala barve Slovenije na olimpiadi prizadetih v avstrijskem Schaladmingu 24. in 25. marca. Bila je uspešna in Sloveniji med 1572 udeleženci iz 63 držav sveta prismučala dve srebrni medalji v slalomu oz. veleslalomu.

USPEŠEN NASTOP LUZARJA

BLED — Kar 114 šahistov, med njimi trije velemojstri in osem med narodnih mojstrov, je nastopilo na mednarodnem turnirju na Bledu, ki se je končal v nedeljo. Novomeške barve je branil Emil Luzar, ki se je po devetih kolih s 6 točkami uvrstil na zelo dobro 13. mesto in prejel nagrado za najboljšega igralca brez mednarodnega ratinga.

B. BUDJA

Velik klub v majhnem mestu

V KD Krka čakajo na prvo člansko medaljo s svetovnih prvenstev ali olimpijskih iger — Jože Peterlin o ciljih in kandidaturi za mladinsko SP

NOVO MESTO — Nekdo je pred dnevi posrečeno izjavil, da je KD Krka velik klub v majhnem mestu. Res so kolesarji v vseh pogledih za vzor ostalim športnim okoljem: z organiziranostjo kluba so kos domala vsem težavam, ki jih prednje postavljajo čas in razmere, v katerih živimo; delajo strokovno in načrtno, kar potrjujejo rezultati; skrbijo za lasten kader in mislijo na jutri. Ni jim dovolj lanskih štirinajstih naslovov državnih prvakov, niso jim dovolj lani osvojenе točke svetovnega pokala, zadovoljni bodo šele, ko bodo imeli v žepu prvo člansko medaljo s svetovnega prvenstva ali olimpijskih iger.

Jože Peterlin je ob Marjanu Zupanecu in Jožetu Majesu že dolga leta eden stebrov kluba, sprva kot človek, ki je skrbel zgolj za denarno pokritje ambicioznih načrtov, danes pa v vlogi predsednika KD Krka, kluba, pod čigar okriljem dela in tekmuje okoli sto ljudi, 70 med njimi je tekmovalcev.

»Lanska vera je bila imenitna, za letošnje pričakujemo, da bo še boljša. Priprave so bile dolge, temeljite in strokovne, temu primerno so naši cilji. Člansko vrsto čakajo številni nastopi v tujini, omenim naj le dirko po Spodnji Saški v Nemčiji med 13. in 22. aprilom, Milk Race v Angliji, dirke v Luksemburgu, Franciji, Italiji, Portugalski, Bolgariji, Norveški, Avstraliji, Švici, Češki, Slovaški, Nizozemski. Kot zanimivost naj dodam, da se bomo po dolgih letih znova pojavili na največji amaterski dirki Tour d'Avenir in še bi lahko našteval. Tu so seveda še vse pomembne domače preizkušnje, državna prvenstva itd. Ne dosti manj naporen je plan nasto-

pov starejših mladincev, ki jih čaka 20 dirk doma, 40 v tujini, ob teh pa še šest etapnih dirk. Mlajši mladinci bodo na startu štiridesetih dirk v Sloveniji, Italiji in Avstriji, pionirji pa bodo startali dvajsetkrat. Osrednja pozornost bo seveda veljala članskemu svetovnemu prvenstvu na Norveškem, kjer so med kandidati za dres z državnim grbom Papež, Štangelj, Fink, Ravbar, Mervar in Glivar, ter merjenje najboljših mladincev sveta v Avstraliji, kjer so med kandidati za nastop tudi Murn, Filip, Gašperin in Kastelic. Ni skrivnost, da od članskega nastopa na svetovnem prvenstvu pričakujemo uvrstitev med prvo dvajseterico, reprezentanca pa naj bi se uvrstila med prvih šest ekip. Seveda slednje ni odvisno le od Krke.«

KD Krka pa se že nekaj let spogleduje tudi z organizacijo svetovnega prvenstva mladincev. Jože Peterlin, ki je tudi slovenski delegat v Evropski kolesarski zvezi UEC, pravi tako: »Danes smo tako daleč, da lahko z vera-

Jože Peterlin: »Avgusta naj bi v Oslu predali uradno kandidaturo za organizacijo mladinskega svetovnega prvenstva leta 1996.«

liko verjetnostjo upamo, da bomo na kongresu svetovne kolesarske zveze UCI, ki bo v času svetovnega prvenstva avgusta v Oslu, uradno predali kandidaturo za organizacijo svetovnega prvenstva mladincev leta 1996. Dolenjska podpira ta projekt, čeprav nam do realizacije manjka še precej. V prvi vrsti velodrom, ki naj bi po zadnjih dogovorjanjih zrasel v Portovaldu. Šlo naj bi za večnamenski objekt, ki bi hkrati ponudil možnost povezave s sosednjimi državami v obliki organiziranja nekakšne lige dirkalščnih tekmovalj. Naslednji večji problem bo nastanitev udeležencev; organizacija prvenstva bi bila nemara lepa priložnost, da Novo mesto naposled dobi dostojen hotel, da drugih koristi takšnega dogodka — v mislih imam predvsem promocijo mlade države — ne naštevam posebej.«

Da so lahko v Krki kos takšnemu zalogaju, so pokazali tudi letos, ko so v svoje roke vzeli organizacijo prve dirke po Sloveniji, naslednje dirke Alpe-Adria. Dirko so uspešno predstavili na zadnjem kongresu evropske zveze v Milanu, kjer je bila deležna številnih pohval. Rezultat slednjih je bila odločitev o njeni uvrstitvi v višjo kategorijo tekem svetovnega pokala. Maja se tako ljubiteljem kolesarstva na Dolenjskem obeta res vrhunska prireditve.

Ni kar tja v en dan na skupščini KD Krka prejšnji teden izjavil Franci Hvast, direktor slovenskih kolesarskih reprezentanc: »KD Krka je prevzela vodilno vlogo v slovenskem kolesarstvu, tako tekmovalno kot organizacijsko.«

Zdravila za bolnišnice na Hrvaškem

Prošnja za pomoč

Ob nedavnem obisku delegacije Izvršnega odbora Zveze združenj borcev in udeležencev NOB Slovenije pri borbeških in veteranskih organizacijah Republike Hrvaške so nas obvestili o velikem številu ranjenih na Hrvaškem ter zlasti iz Bosne in Hercegovine, ki se zdravijo v hrvaških bolnišnicah. Življenja ljudi v teh deželah so težko prizadeta zaradi njihove nenehne izpostavljenosti agresivni vojni izčrpanosti, katere žrtve je predvsem civilno prebivalstvo, zlasti žene in otroci. V bolnišnicah na Hrvaškem je veliko pomanjkanje zdravil in sanitetnega materiala. Zato je Združenje hrvaških vojnih veterancev zaprosilo vse borbeške in veteranske organizacije v svetu za nujno humanitarno pomoč. Zaprošili so nas, da bi Zveza združenj borcev Slovenije s tem seznanila svoje članstvo in slovensko javnost, ter nam izročili seznam zdravil, ki jih najbolj primanjkuje.

Izvršni odbor Zveze združenj borcev Slovenije je sklenil, da v vrstah lastne organizacije kakor tudi v širši slovenski javnosti organizira humanitarno akcijo zbiranja pomoči za nakup zdravil, ki jih bomo poslali hrvaškim bolnišnicam. Pozivamo vse, ki so pripravljeni podpreti to našo humanitarno akcijo, da nakažejo svoj prispevek na žiro račun 50100-678-45473 z oznako "zdravila za hrvaške bolnice".

ZZZB NOB Slovenije

Veliko gnilega v zadrugi in HKS

Odgovor na članek s tem naslovom, objavljen v Dolenjskem listu 14. januarja, ter na članek z naslovom Ekpa rešuje, zadruga razpada (DL 1. aprila)

V prvem članku, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu, z zgovornim naslovom Veliko gnilega v zadrugi in HKS, novinarka ga. Dušič-Gornik navaja oceno g. Antona Zevnika o moji primernosti in strokovnosti glede mojega imenovanja za vršilca dolžnosti direktorja Kmečke zadruge Brežice. Ko se moje ime zopet pojavi v časopisu 1.4.1993 v članku »Ekpa rešuje, zadruga razpada« pa avtorica članka navaja, da se je potrdila teza g. Antona Zevnika iz prejšnjega članka. Glede strokovnosti ocene g. Zevnika sem mnenja, da o njej ni potrebno dati posebnih izjav. V nobenem od obeh člankov pa ni omenjeno, da je bila zadruga ob mojem imenovanju za v.d. direktorja v zelo slabem finančnem položaju. Po slabih treh mesecih (13.3.1993) me je isti Upravni odbor, ki me je imenoval, tudi razrešil funkcije v.d. direktorja zadruga. Na mesto v.d. direktorja je Upravni odbor na isti seji imenoval g. Romana Baškoviča, ki pa do tega dne ni bil upokojen. Do svoje razrešitve sem se trudil voditi zadrugo tako, da je bilo njeno poslovanje normalno. Po moji razrešitvi pa je zadruga izredno blokirana. Članek »Ekpa rešuje, zadruga razpada« nikjer ne govori o tem, da je reševalna ekipa sestavljena iz istih ljudi, ki so sedeli v organih upravljanja zadruga zadnji dve leti in so zadrugo z direktorjem g. Romanom Baškovičem tudi pripeljali do stanja, v katerem je danes. Nič se ne zamisli nad strokovnostjo ali primernostjo vodje reševalne ekipe g. Pribožiča, ki je bil zadnji dve leti predsednik Nadzornega odbora zadruga, ali nad strokovnostjo direktorja g. Romana Baškoviča ali g. Gramca, podpredsednika Upravnega odbora zadruga.

V obeh člankih se omenja tudi HKS

in se govori o v.d. vodji HKS, nikoli pa ni bilo zapisano njeno ime, omenjena je samo kot »njegova žena«. V.d. vodja HKS, Nataša Tičar, sem bila imenovana na to funkcijo decembra 1992 na seji Upravnega odbora HKS. V članku z dne 1.4.1993 se omenja AFERA, ki sem si jo privoščila po razrešitvi mojega moža Bojana Tičarja, nakar so razrešili še mene. K moji razrešitvi ali aferi, kot je napisano v članku, je potrebno povedati še nekaj podrobnosti. Kmečka zadruga pod vodstvom direktorja g. Baškoviča ni poravnala tekočih obveznosti do HKS v letu 1992. Zato je bilo ogroženo poslovanje HKS-a, ob tem pa tudi ostale soustanoviteljice niso hotele poravnati tekočih obveznosti zaradi za-

druge. Ko g. Baškovič ni bil direktor, je zadruga poravnala vse obveznosti za leto 1992, po njegovi vrnitvi pa je zadruga zopet prenehala poravnati obveznosti do HKS. Takšnemu poslovanju sem se uprla in zavarovala poslovanje HKS-a z vnovčitvijo akceptnega naloga, katerega je izdala zadruga za zavarovanje kreditov, ki jih ima pri HKS. Zaradi moje nepostojnosti glede zavarovanja poslovanja HKS-a sta mi g. Roman Baškovič in g. Vojko Šušterič 18.3.1993 vročila sklep, s katerim se razrešujem funkcije v.d. vodje HKS in se mi prepoveduje vstop v prostore HKS in prostore zadruga. Sklep z razrešitvijo mi je bil vročen brez predhodnega sestanka Upravnega odbora HKS-a, o (ne)zakonitosti navedenega sklepa pa bo svoje povedalo sodišče.

V enem izmed člankov se tudi navaja, da se denar preliva od podjetij soustanoviteljic k zadrugi in kmetom, kar pa ne drži. Res je, da imajo ravno kmetje največ denarja naloženega v HKS-u in se lahko preliva denar le od kmetov v podjetja.

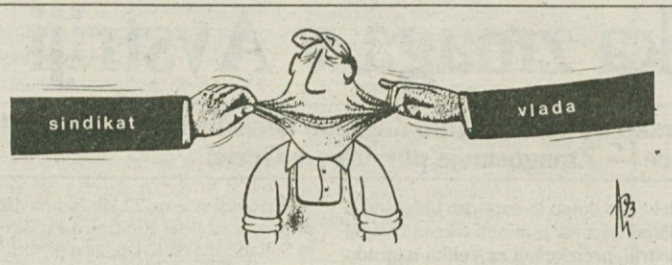
S tem odgovorom oziroma pojasnilom predvsem na zadnji članek, objavljen pod naslovom »Ekpa rešuje, zadruga razpada«, sva si dovolila osvetliti stvari v zvezi s Kmečko zadrugo Brežice in HKS ter priimkom Tičar iz drugega zornega kota, s tem pa ne dvomiva o dobronamernosti pisanja novinarka, gospe Dušič-Gornik.

NATAŠA TIČAR, dipl. oec.
BOJAN TIČAR, ing.

ZAHVALA NOVOMEŠKIH ŠTUDENTOV

Klub novomeških študentov se zahvaljuje Krki, tovarni zdravil LB — Temeljni dolenjski banki ter zavarovalnici Tilia, ki so s svojimi prispevki omogočili uspešno izvedbo letošnjega brucovanja novomeških študentov. Zahvaljujemo se tudi g. Miru Škufci, direktorju Gostinstva Novo mesto, in upravi Mladinskega kulturnega centra za njun prispevek, s katerim smo lahko pripravili prijetno letošnje brucovanje.

MARKO KRALJ
predsednik KNŠ

Mirna gora naj ostane mirna gora

Prvoaprilska šala: teniško igrišče na vrhu?

V zadnjem Dolenjskem listu (1.4.1993) me je ob sicer spodbudni novici o obnovi planinskega doma na Mirni gori zbudil pripis o nameri planinskega društva, ki naj bi načrtovalo ureditev teniškega igrišča na najvišjem belokranjskem vrhu. Upam, da je to le prvoaprilska potegavščina tako imenovanih vitezov razvoja, saj drugače ne smeje (!?) ideje ni mogoče razumeti.

Mirna gora, 1048 metrov visoki vrh roškega pogorja, je ena najbolj obiskanih planinskih, pohodniških in izletniških točk na Dolenjskem. Vpeta je v razvejeno mrežo planinske Trdinove poti, pred časom pa je dostop na vrh poestrela tudi gozdna učna pot Planina—Mirna gora. Razgledi z vrha razglednega stolpa, preurejenega zvonika nekdanje cerkve, so enkratni. V okolici je izjemna narava, ki jo prežema preteklost, povezana s Kočevarji in z bogastvom ljudskega izročila.

Prisretno, če že ne neverjetno, je, da prav planinci razmišljajo o ureditvi teniškega igrišča na katerikoli planinski točki. Tovrstne ureditve predstavljajo v zadnjem času popularno obliko zadovoljevanja potreb po športni in rekreativni dejavnosti v urbanih okoljih, kjer se je kot kuga razleza v primerih ali pa neprimernih lokacijah. Zato upam, da bodo vsaj planinci po tehtnem premisleku doumeli, da na tak »posvečen« košček sveta, kot je Mirna gora, teniškega igrišča ne sodijo.

Mirna gora naj ostane »mirna« gora; ohraniti mora čimbolj naravno podobo in lepoto, ki je že tako ogrožena s številnimi obiski predvsem motoriziranih »planincev« in nedeljkih piknikarjev, saj ti pogosto nimajo pravega odnosa do narave.

ANDREJ HUDOKLIN

Potoške vesti

• Kakih 100 ha pretežno gozdnih površin, ki so bile nekoč skupni pašniki, posamezni nerazmejeni deli pa vključeni na posamezne krajane, spet burijo duhove. Ti pašniki so bili po zadnji vojni nacionalizirani, in so, ker se je paša živine opuščala, postali gozdovi, s katerimi je gospodarilo ali še vedno gospodarja GG in po katerih je spet roko stegnila država. Krajani pa si s takimi krivičnimi prenesenimi pravicami ne strinjajo. Res je težko ugotoviti velikost in lokacijo posameznih deležev, še težje je ugotavljati dedičev, zato predluduje mnenje, naj gozdovi in podobne površine ostanejo v lasti vaških skupnosti.

• Konec leta 1992 je kraj imel 1655 stalnih prebivalcev ali 0,5 odst. več kot leto prej. Rahllo povečanje gre verjetno na račun priseljenih oseb, saj se je v preteklem letu po podatkih Matičnega urada rodilo le 29 otrok, prav toliko občanov pa je umrlo.

• Zadnji občinski samoprispevek se bo junija iztek. Kar nekaj se je s tako zbranim denarjem postorilo, glavni namen, telefonija, pa ni uresničen; zlasti velja to za krajevno skupnost Loški Potok. O obljubljenih nekaj sto telefonskih priključkov ni ne duha ne sluha. Več je bilo narečenega v občinskem središču glede telefonije, kar posredno vpliva na boljše povezave v celotni občini, razočarani pa so naročniki, ki že desetletje čakajo na telefonski priključek. Pri KS Loški potok premissljujejo o novem samoprispevku, ki pa naj bi bil izključno lokalnega značaja.

• Čeprav društvene dejavnosti vse bolj usihajo, je treba za športno društvo reči kar nekaj spodbudnih besed. Zlasti gre novemu vodstvu pohvala, da so zaživele tudi dejavnosti, ki so bile do nedavnega nekako v senci malega nogometa. To velja predvsem za košarkarje, ki že dolgo pridno trenirajo. Da so dosegli primerno kvaliteto, pričča tudi odigrana tekma s košarkarji območne ZS Triglav Ljubljana.

A. KOŠMERL

V babičini skrinji!

Uspel etnografski projekt šmihelskih petošolcev

NOVO MESTO - V sredo, 31. marca, so učenci petih razredov šmihelske osnovne šole dokončali projekt, imenovan "Pokukajmo v babičino skrinjo", in iz zbranega gradiva za javnost pripravili zanimivo razstavo. Navzoči so imeli kaj videti, saj so se učenci naše dediščine, take, ki jim je še dosegljiva na domačih podstrešjih in shrambah ter v raznih zapiskih, temeljito lotili.

Na stenah in mizah v šolske telovadnice je bilo tako kaj videti. Na stenah so viseli plakati, popisani s ljudskimi pregovori, stariimi slovenskimi imeni za mescece, ter številni spisi na temo razstave, mize pa so bile obložene z najrazličnejšimi stariimi predmeti: likalniki, petrolejki, karbidovkami, mlinčki, z žico zvezanimi lončenimi posodami, stariim

orodjem, knjigami, učbeniki, molitveniki, spominskiimi knjigami in drugim. Manjkalo ni niti prirhov ter potic in pogaç, narejenih po babičinih receptih. Vse je bilo lepo opremljeno s podatki o poreklu predmeta in o njegovi starosti.

Zbiranje "bogastva iz babičine skrinje" je poskus pri mladini izostriti posluh za kulturno dediščino in za spoštovanje vrednot, ki so oblikovale našo narodno identiteto. Zbrani predmeti in pisni izdelki dokazujejo, da je bil ta cilj dosežen. Projekt so učenci delali štiri mescece, idejo zanj so dali učitelj slovenskega jezika, v njem pa je poleg učencev sodelovalo tudi pet učiteljev in knjižničarka, mentorici pa sta bili Fanika Primc in Anica Bugar.

R. ŠKOF

Volitev ne priznamo za veljavne

Pod plaščem demokratičnosti so bile volitve v organe KS Trebnje izvedene na nedemokratičen način, ki je močno spominjal na stare komunistične čase

Potek volitev v skupščino KS Trebnje je potekal, kot smo slutili, na nedemokratičen način. Spominjal je na komunistične čase. Tudi ljudje, ki so pripravljali volitve, so uporabili znanje in prakso iz preteklosti, čeprav sedaj pripadajo strankam, katerim naj ne bi bila beseda demokracija »španska vas«.

Kot smo omenili v našem zadnjem pismu, naša stranka in tudi ne krajani KS Trebnje niso imeli nobenega vpliva na določitev pravil o volitvah, na sestavo volilnega odbora KS ter na določitev volilnih odborov na voliščih. Predvidena ni bila nobena kontrola. Brez tega pa ne moremo trditi, da so bile omenjene volitve demokratične.

Dejstvo je, da primanjkuje veljavne zakonodaje, vendar to ne opravičuje sestavljenec pravilnikov, da so si izmislili nestrokovna in nedemokratična pravila o volitvah. Celotni členi v pravilniku so si bili v nasprotju. Iz nam neznanih razlogov so bila spremenjena volilna območja, tako da ni bilo doseženo približno enako število volilcev v volilnih območjih. Čudna je bila tudi zahteva, da moramo tam, kjer smo volili dva kandidata, obkrožiti dejansko tudi dva kandidata. Zaman smo čakali na volilne razglase o kandidatih; morali bi namreč biti obešeni na javnih mestih vsaj 7 dni pred volitvami. Ljudje so negodovali in niso vedeli, ali volitve sploh bodo in kdo so kandidati. Namen skupine ljudi (lobija) je očitno bil, da pride na volitve čim manj ljudi ter da bi bilo malo razprave o kandidatih med ljudmi. To se je očitno posrečilo. Druga nesramnost pa je bila, da na volilnem listku niso bili navedeni predlagatelji kandidatov. Dobilni smo odgovor, da so to želele stranke. Naše stranke o tem ni nihče vprašal.

PROŠNJA NOVINARJEM

Vljudno Vas prosimo, da ste pri navajanju strankarske pripadnosti poslancev, zlasti poslancev Samostojne poslanske skupine (Marjana Staniča, Saša Lapa, Braneta Erzena, Irene Oman in Marjana Poljska), pazljivejši, saj ste doslej pri njihovem navajanju običajno nepravilno uporabljali ime stranke. Omenjeni poslanci so samovoljno izstopili iz poslanske skupine, kasneje pa so bili izključeni tudi iz Slovenske nacionalne stranke; torej niso več člani Poslanske skupine SNS niti člani stranke. So le člani Samostojne poslanske skupine.

Vodja:
ZMAGO JELINČIČ

Prepričani pa smo, da je bila to nakana dveh strank, ki v tem trenutku postavljata po svoji volji kandidate v razne občinske organe. Bilo jih je strah, da bi volilcem javno predstavili svoje kandidate. S tem so bili volilci zavedeni.

Zaradi vseh omenjenih postopkov ne moremo priznati teh volitev za veljavne. Cilj nekaterih je bil dosežen s tem, da so bili izvoljeni ali določeni v skupščino KS. Tako bodo lahko pod plaščem demokratičnosti odločali naprej. Vemo, da se pripravljata referendum za nov samoprispevek. To je bil verjetno tudi eden izmed razlogov, da so bile izvede-

ne te volitve na tako brezobziren način in brez upoštevanja želja krajanov. Verjetno mislijo, da smo krajani KS Trebnje nevedni ljudje. Vendar si bodo te volitve zpomnili. Tudi samoprispevek bo uspel, če bodo krajani zaupali v organe KS. Menimo pa, da so si to zaupanje organi KS že na začetku zapravili.

Naša stranka bo storila vse, da ugotovi zakonitost teh volitev, in bo o nepravilnostih v postopku in o poteku volitev obvestila pristojne sodne in upravne organe. Obvestili pa bomo o tem tudi Državni zbor Republike Slovenije.

OO SKD TREBNJE

Ceste naj gradijo po načrtu

Nezadovoljni z odgovorom na delegatsko vprašanje

Vaški odbor Koprivnika in občinski poslanec Franc Štalcer nismo zadovoljni z odgovorom SO Kočevje, Oddeleka za gospodarstvo, na zastavljeno delegatsko vprašanje. Iz vprašanja je razvidno, da predlagamo, naj se v sodelovanju s KS, posameznimi podjetji, vaškimi skupnostmi in drugimi organizacijami izdelata celotno občino dolgoročni načrt modernizacije in rekonstrukcije cest, ki bi bil obvezujoč za vse. Menimo namreč, da se je do sedaj gradilo in moderniziralo ceste brez vsakega načrta oziroma kot so želele posamezne sredine in posamezniki. Menimo tudi, da ni nobene zakonske ovire, da se tak načrt, ki naj bi ga potrdila občinska skupščina, ne bi sprejel. Če bi pristojni prav prebrali zastavljeno vprašanje, ne bi dali tako posplošenega odgovora, da bi se morali pogovoriti o prioriteti reševanja. Če bi dovolil skrbno in strokovno pripravili oceno stanja cest z ocenitvijo demografske ogroženosti in možnosti nadaljnjega gospodarskega razvoja, kot predlagamo, se o modernizaciji in rekonstrukciji cest ne bi bilo težko dogovoriti.

Vemo, da je za tekoče vzdrževanje ceste Kočevje—Koprivnik zadolženo cestno podjetje Novo mesto-sektor Kočevje, zanima pa nas, kateri občinski, ali republiški organ nadzira, ali se cesta res vzdržuje. Še vedno ne vemo, ali v letošnjem občinskem proračunu bo denar za popravilo ceste skozi Koprivnik. Predlagamo, da občinski upravni organi pripravijo osnutek modernizacije cest na območju občine do 15. maja 1993 in okvirni načrt razvoja naselij Onek,

Mačkovec, Svaro Brezje, Rajhenau in Koprivnik do konca aprila. Ko bo to pripravljeno, nam sporočite, kdaj ste se pripravljali sestati s prebivalci omenjenih vasi.

Vaški odbor Koprivnik in poslanec FRANC ŠTALCER

Otroci prišli domov lačni

Petdnevno taborjenje otrok iz VVZ Krško na Logu pod Mangartom ni bilo takšno, kot so ga predstavili staršem

K pisanju me je vzpodbudil članek o postojnski šoli v naravi. Takih šol in vrtcev je pri nas še veliko. Da pa na tem področju ni prave konkurence, pričča dejstvo, da svoje otroke prepuščamo nepedagoškemu prijemu in še manj pedagoškemu pedagogom.

V Krškem že več let VVZ organizira taborjenje na Logu pod Mangartom. Starši smo bili na sestanku zavedeni, saj so nam predstavili program petdnevnega taborjenja kot tečaj smučanja pod vodstvom smučarskega vaditelja na umetnem snegu - to je bilo vključeno v ceno taborjenja. Tudi pri prehrani ni bilo tako, kot so nam obljubili, otroci so bili lačni, hrana je bila neustrezna. Trdim, da je bilo nad tem premalo kontrole in rečem samo hvala bogu, da so se nam vrtni celi, zdravi še zdalece ne. Naj omenim tudi komfort, ki so ga bili deležni nekateri otroci: tudi po trije so spali na dveh posteljah! Oskrbnina za pet dni je znašala 140 nemških mark brez

računa. Ker pa se je na dan odhoda tako mudilo, je vzgojiteljica denar zaokrožila, tako je nastala razlika 330 tolarjev njim v dobro! Da pa je to letovanje prišlo ceneje, kot sicer, je VVZ poprosil tudi krška podjetja in voznika z avtobusom je bila zastoj.

Ni dvoma, da se je nekdo pošteno okoristil. Dragi naši pedagogi, ali se zavedate, kako smo zbrali denar za to? Vsi sorodniki smo pomagali, da naš otrok ni imel ne svoje postelje ne ustrezne prehrane, da o snegu ne govorimo. Zadnji dan so dobili le zajtrk, domov pa so prispeli ob 5. uri popoldan. Kje so meje, kje je etika? Rada bi bila kritična, ne kritizerska, zato sprejmite to razmišljanje za ravnanje v bodoče. Poskus, da bi se pogovorili, je na znanih primerih naletel na gluha ušesa. V vrtcih se premalo zavedajo, da so tam zaradi naših otrok - dobrih, boljših, samostojnih, nesamostojnih.

T. K.

Najstarejši še pridno dela

Jože Južnič iz Slavskega Laza je te dni praznoval 90 let — Obrezal trto — Lovec in ribič

Jože Južnič iz Slavskega Laza je 22. februarja praznoval 90-letnico rojstva. Sam je pred nekaj dnevi spet napravil drva in obrezal trto pri hiši ter opravil še mnoga druga dela.

Rojen je bil leta 1903 v Slavskem Lazu, kjer živi še danes. Za časa stare Jugoslavije je odšel na delo v francoske premogovnike. Tam si je zaradi prepaha prehladil ušesa, zato nekoliko slabše sliši. Med drugo svetovno vojno je bil v internaciji, nato pa v partizanih, kjer je bil ranjen.

Po vojni je bil zaposlen pri Upravi gojitvenih lovišč Slovenije. Največ, kar 36, je uplenil divjih prašičev; najtežji je imel kar 200 kg. Največ dela pa je imel s tistim, ki mu je hudo ranjen pobegnul na Hrvaško in so mu ga pomagali iskati hrvaški lovci. Ta, katerega trojejo ima, je tehtal 135 kg.

Posebno zaslužen je Jože Južnič, s katerim sva se pogovarjala prav na njegov god, 19. marca, za razvoj ribogojstva v Sloveniji. On je tisti, ki je postavil na noge slovenski zavod za ribištvo. Prej so namreč odvažljali ribe za razplod z mrežo, prav Jože Južnič pa je kljub pimislekoma takratnih ribogojcev, uvedel odlavljanje plemenic z agregatom. Pri Slavskem Lazu je uredil tudi vališče za ribe, kjer je vzgajal sulce in lipane. Pove, da je smukal samico sulca, ki je bila težka 18 kg, pod njegovim vodstvom pa je neki ribič iz Ljubljane uplenil 15 kg težkega sulca in to je bil tudi najtežji uplenjeni sulc

LOVEC IN TROFEJA — Na fotografiji sta 90-letni Jože Južnič in njegova trofejva divji prašič. Južnič je dobitnik več lovskih, ribiških in partizanskih odlikovanj.

na območju Kolpe, kjer je bil on ribiški čuvaj in vodič.

Jože Južnič ve še več zanimivih zgodb o svojem srečanju z medvedi pa o lovu lisic itd. Ve tudi, zakaj se reče njihovi vasi Slavski Laz, zakaj se imenuje slap pri Tišempolju Nežica, kako je dobila ime bližnja Koblija jama itd. Vendar o tem kdaj kasneje.

J. PRIMC

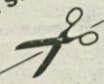
OKVIRJI OKVIRJI OKVIRJI OKVIRJI

UVOŽENI MATERIALI

Gospodična
Prodajna galerija
in okvirjanje slik

okvirjanje
* slik
* fotografij
* postrov
* plakatov
* gobelinov
* ogledal

in odkup umetniških slik, predvsem starih mojstrov

KUPON

10% popusta
za okvirjanje

VELIKA RAZPRODAJA AKUSTIKE

od 8. 4. do 14. 4. 93

— SAT ANTENE z mont. 499 DEM — 10 kom
— VIDEORECORDERJI 539 DEM — 3 kom
— AVTORADIJI že od 239 DEM — 4 kom
— AVTOZVOČNIKI 79 DEM — 4 kom
— VIDEO KASETE (1 kom) 12 DEM — 20 kom
— TELEFON z vrvice, URA, RADIO,
DALJ. TELEFON samo 239 DEM — 3 kom
IMAMO GARANCIJSKI SERVIS V SLOVENIJI
ZA FIRMO MAJDIČ AVSTRIJA

RTV SERVIS in trgovina

ROŽIČ POD TRŠKO GORO 45, Novo mesto
(068) 21-229

Garancijski servis v Sloveniji
za firmo Majdič

STINGRAD d.o.o.

STROJNIŠTVO, INSTALACIJE, GRADBENIŠTVO
Novo mesto, Runkova 2

Išče:

1. KV zidarje
2. KV tesarje
3. Gradbene delavce

Pogoji:

- 2 leti delovnih izkušenj
- državljan RS
- znanje slovenskega jezika

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas.
Pisne prijave morajo kandidati poslati v 8 dneh po objavi razpisa na gornji naslov.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh.

Svet Vzgojnovarstvenega zavoda Oton Župančič, Črnomelj

razpisuje dela in naloge

1. RAVNATELJA

Za ravnatelja je lahko imenovan, kdor izpolnjuje splošne z zakonom določene pogoje in posebne pogoje, ki so:

- da je vzgojitelj predšolskih otrok, učitelj, pedagog ali specialni pedagog,
- da ima opravljen strokovni izpit,
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu v vzgojnovarstvenem zavodu, od tega najmanj 2 leti s predšolskimi otroki,
- da ima organizacijske in strokovne sposobnosti, ki jamčijo, da bo s svojim delom prispeval k uresničevanju smotrov in ciljev zavoda, kar dokazuje s svojim delom,
- da je pri svojem pedagoškem delu dosegal delovne rezultate, iz katerih izhaja, da bo lahko uspešno opravljal dela in naloge pedagoškega vodje zavoda.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v roku 8 dni po objavi razpisa na naslov:
Svet VVZ Oton Župančič
Kidričeva 18 b
68340 Črnomelj

Rok za zasedbo delovnega mesta je 1. 9. 1993.

Trgovina DULE,

Smolenja vas, tel. (068) 26-483

in

trgovina ROSA, Vavta vas, tel. (068) 84-830

želita vsem svojim strankam vesele velikonočne praznike, ob nakupu nad 5.000 SIT darilo — majica z napisom.
Se priporočamo!

REPUBLIKA SLOVENIJA SKUPŠČINA OBČINE METLIKA SKUPŠČINA OBČINE ČRNOMELJ

Komisija za izbiro razpoznavnega znaka Bele krajine

objavlja izid natečaja za izdelavo razpoznavnega znaka Bele krajine

Skupščini občin Metlika in Črnomelj sta v Dolenjskem listu št. 5 z dne 4. 2. 1993 objavili javni anonimni natečaj za izdelavo razpoznavnega znaka Bele krajine.

Komisija v sestavi:

Dr. Stane Bernik, dipl. um. zg., Ljubljana, predsednik
Andreja Brancelj, prof. um. zg., Metlika, članica
Ksenija Khalil, Črnomelj, članica
Mag. Janez Kramarič, dipl. iur., član
Jože Mihelčič, Metlika, član
Boris Mužar, Črnomelj, član
Zvonko Rus, prof. geogr., Metlika, član

je na seji dne 30. 3. 1993 ugotovila, da je do razpisnega roka na natečaj prispelo 26 predlogov.

Po pregledu prispelih predlogov je komisija sprejela naslednje SKLEPE:

1. Komisija ugotavlja, da natečaj ni dal pričakovanih rezultatov, zato prve nagrade ne bo podelila,
2. Komisija se je odločila odkupiti dva prispela predloga — elaborata, ki sta se po rezultatu oziroma idejni rešitvi najbolj približala razpisani zastavljeni nalogi. Enakovredna odkupa znašata vsak po 250 DEM v toarski protivednosti Ljubljanske banke Dolenjske banke na dan plačila. To sta deli pod šifro »BELA 21« avtorja Boruta Dvornika, Stari trg 34, 68230 Mokronog, in pod šifro »DUMA« avtorja Ernesta Peklarja, Ulica Milke Šobar 2 b, 68000 Novo mesto.
3. Komisija je predlagala obema razpisnikoma natečaja, da natečaj ponovita s sodelovanjem Društva oblikovalcev Slovenije.
4. Komisija poziva avtorje predlogov pod šiframi FANNY 4-1-21-16-23-10-4-ALEN PISANICA 1993 KIER POKA PIKA POČ RISBA NI KONJ 2333 JAMES BOND 007 ASSURNA SIRPAL da ji sporočijo svoje naslove.

Komisija za izbiro
razpoznavnega znaka
Bele krajine

Avto-hit

POSEBNA PONUDBA OSEBNIH AVTOMOBILOV

OPEL ASTRA 1.4i, GL, 5 vrat	25.600 DEM
VW GOLF 1.9 TD CL, 5 vrat	31.000 DEM
FORD FIESTA 1.1i, 3 vrata	17.400 DEM
FORD FIESTA 1.3i, 5 vrat	18.900 DEM
FORD ESCORT 1.6i — 16V, 5V	24.700 DEM

RABLJENI AVTOMOBILI	
VW GOLF GTD. LET. 91, siv metal.	21.000 DEM
R 21 1.4 TL, LET. 91, siva metal.	19.000 DEM
OPEL KADETT 1.4S, LET. 91, bel	17.500 DEM
R 4 LET. 89, rjave barve	5.000 DEM

Možnost odkupa rabljenih vozil, kredit in leasing. Dobava takoj.

**AVTO-HIT d.o.o., Stranska vas 1,
68000 Novo mesto
tel./fax 068/43-502
Mobitel: 0609613881**

»AGROCVET« Cikava 50, Grosuplje tel./fax. (061) 773-310

Čenjenim kupcem nudimo:

- beli pesek za grobove
- korita in lončke za sajenje rož
- specialne zemlje (substrate) za sajenje in presajanje rož
- specialna gnojila za vrtnice, jagode, rododendrome in trate
- okrasno keramiko, celofane in okrasne trakove
- plin za gospodinjstvo

Delovni čas: vsak dan, razen nedelje, od 7. do 19. ure.

Mercator KZ »KRKA«

PE KRMILA
Bršljin 16
Novo mesto
tel. (068) 21-463
fax. (068) 21-891

PROGRAM KRMNIH MEŠANIC

V mešalnici močne krme pripravljamo vse vrste krmnih mešanice za prašiče, govedo, perutnino po lastnem programu in po želji kupca. Za dopolnjevanje obrokov pripravljamo koncentrate, iz katerih lahko sestavite popolno krmno mešanico s svojimi žiti ali dopolnite osnovni obrok! Na voljo so vam:

beljakovinsko-vitaminsko-mineralne mešanice:
TL-D — za teleta do 16 tednov starosti,
GD-32 — za krave molznice in mlado pitano govedo,
GD-32D — za mlado pitano govedo,
GD-D — za goveje pitance nad 200 kg teže,
BEK-D — za prašiče v pitanju in plemenske svinje,
BEK-M — za prašiče v pitanju z lastnimi sojinimi tropinami,
BRO-D — za piščance od drugega tedna starosti in jarkice,
NS-D — za kokoši nesnice.

vitaminsko-mineralni mešanici:
VIMIN-K — za krave molznice,
VIMIN-GP — za govedo v pitanju.

Vse mešanice lahko zmešate z mletimi žiti v mešalcih za krmila, manjše količine v mešalcih za beton, čas mešanja ne sme biti krajši od sedem minut!
Navodila o pripravi mešanice so na vsaki deklaraciji.
Vsako sredo med 7. in 11. uro vam strokovnjak v tovarni svetuje sestavo obroka!

Želimo vam uspešno rejo!

Podjetje DARJA — DIA D.O.O., PROIZVODNJA, UVOZ-IZVOZ

išče

potnike

za prodajo tekstilnih artiklov na debelo na šentjurskem področju, novomeškem in zasavskem.
Vse informacije lahko dobite po tel. 0608/79-677 oz. 0608/70-560 (popoldan) ali na naslov DIA d.o.o., Koprivnica 1, 68282 KOPRIVNICA.

Trgovsko podjetje CENTER Ljubljana Poslovalnica Novo mesto Bršljin 2

objavlja prosta dela in naloge

prodajalca —

pripravnik (gradbenega materiala) za določen čas s končano (poklicno) šolo za prodajalce (IV. stopnja).
Pisne ponudbe pošljite na naslov:
Trg. podjetje CENTER Ljubljana, poslovalnica Novo mesto, Bršljin 2.

OBVESTILO KMETOVALCEM

Skupščina občine Novo mesto je na seji konec marca 1993 obravnavala in sprejela proračun občine Novo mesto za leto 1993, v katerem so zagotovljena finančna sredstva za intervencije v kmetijstvu v višini 38 milijonov SIT.
Finančna sredstva so namenjena kmetovalcem v obliki regresov pri nakupu mineralnih gnojil, kakovostnih semen (koruza, krompir, pšenica, ječmen, grah, travno-deteljne mešanice), regresa za nakup plemenske živine (goveje plemenice, pl. svinje in merjasci ter drobnica), regresa za vhlavljanje telet in regresa za trsne cepljenke in sadne sadike.

Vse informacije glede koriščenja občinskih interventnih sredstev dobite pri kmetijskih svetovalcih v Žužemberku, Straži, Mirni Peči, Grabnu pri Novem mestu, Škocjanu in Šentjerneju ter Sekretariatu za kmetijstvo in gozdarstvo občine Novo mesto.
Sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo

Pivo, ki ima 40% manj
alkohola in kalorij!

Prvo domače lahko pivo!
Nič lažjega!

JELOVICA

Šk.Loka, Kidričeva 58, tel.064/631-241, fax/632-261

HIŠE, VRATA, OKNA, SENČILA,
URTNE GARNITURE IN OPUŠČENI PROGRAMI

LJUBLJANSKI

SAJAM

POLEG
10-35%
GOTOVINSKEGA POPUSTA
VAM KUDIMO V ČASU SEJMA

ŠE
SEJEMSKI POPUST,

3% ZA MONTAŽNE OBJEKTE
5% ZA STAVBNO POHIŠTVO

ki velja za pogodbe in naročila, sklenjena v času sejma
na vseh naših prodajnih mestih

MURSKA SOBOTA Cankarjeva 25, tel.: 069/22-921

DISKONT UNIVERZAL KRIŽEVCI

PROMOCIJSKA
RASTOČA HIŠA —
BIO HIŠA V NOVEM MESTU

V naselju Regerške Košenice v Novem mestu prodajamo Rastočo hišo, zgrajeno iz Bio materiala — opekona. Hiša s 170,5 m² netto koristne površine je v celoti in moderno opremljena, skratka v njej lahko živite že jutri.

Informacije in prodaja:
GIP »PIONIR«, Kettejev drevored 37, Novo mesto
tel.: (068) 21-826, 23-686

ODLOČITE SE, VREDNO JE!

trgovsko podjetje
NOVO MESTO d.o.o. — Ljubljanska 27 — 68000 Novo mesto

VČERAJ NA TELEVIZIJI,
DANES PRI VAS DOMA

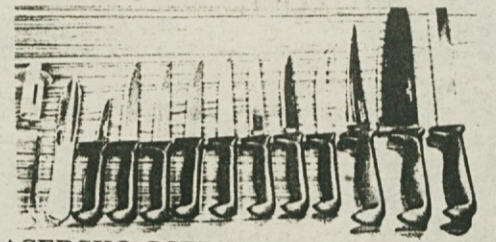
trgovina **elvod**

- elektroinstalacijski material
- bela tehnika
- drobni gospodinjiski aparati
- akustika
- rezervni deli za pralne stroje in štedilnike

- svetila SIJAJ HRASTNIK
- 15% popust

Se priporočamo!

UGODNE CENE — PESTRA IZBIRA
tel./fax. (068) 26-071

NOŽI Z LASERSKO OSTRINO
KOMPLET VSEBUJE 11 NOŽEV IN 3 DODATKE

- OBLIKE NOŽEV:
- LASERSKA OSTRINA
 - BREZ BRUŠENJA
 - GIBLJIVOST REZILA
 - TRDNOST

UGODNO! CENA: 5.490,00 SIT

VAKO d.o.o., Kolodvorska 56,
68340 ČRNOMELJ
Tel: 068/52-073, 52-555, 53-173
Fax: 068/52-073, 53-173

Cenjene stranke obveščamo, da imamo na zalogi naslednje izdelke iz hladilne tehnike:

- komercialni hladilnik 745 I 148.800 SIT
- steklena vrata 38.000 SIT
- zamrzovalna skrinja 310 I 33.250 SIT
- zamrzovalna skrinja 260 I 173.088 SIT
- vitrina DVS 2 m

Cene so veleprodajne, fco. Črnomelj.

MÜLLER

ČRNOMELJ, ČOPOVA 8
tel. (068) 51-059

— RENT-a CAR: R5,
VW PASSAT CL,
C-25 furgon

PRODAJA AVTOMOBILOV,
PRENOS LASTNIŠTVA

terme čatež d.d.

topliška cesta 35, 68250 brežice

objavljajo prosta delovna mesta

TREH MASERJEV

pogoji:

- IV. ali V. stopnja ustrezne šolske smeri — zdravstveni tehnik ali fizioterapevt
- opravljen maserski izpit
- delo je za določen čas, za dobo 12 mesecev
- poskusno delo 60 dni

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov:
TERME ČATEŽ, d.d., Čatež ob Savi, Topliška c. 35,
68250 Brežice

MODNO
ŠIVILJSTVO

Slavica Cindrič
Kajuhova 4
68340 Črnomelj
tel. 068/51-933

Danes naročeno
jutri narejeno!

RENAULT

Servisno prodajni center

Alojz Vrtnin

Črnomelj, Kočevje 21
tel. in fax: 068/51-638

VI NAM — MI VAM

POGREBNE IN
POKOPALIŠKE
STORITVE

Oklešen Leopold

K Roku 77
Novo mesto
tel. (068) 26-193
delovni čas: non stop

- prevozi pokojnikov — tudi iz tujine
- prodaja pogrebne materiala
- ureditev pokojnikov — tudi na domu
- urejanje dokumentov v zvezi s pokojniki
- kompletne storitve pri pogrebi
- storitve v zvezi z upepelitvijo
- posredovanje vencev in cvetja
- izredno konkurenčne cene
- brezplačen prevoz do 20 km
- 10% popust ob takojšnjem plačilu
- možnost plačila na 3 čeke ali 3 obroke

NOVOTEHNA
AVTOMOBILI
NOVO MESTO

Izjemna priložnost za nakup avtomobilov:

CIMOS CITROEN: popust za omejeno število vozil
V zalogi: FIAT — Panda 4 x 4, UNO
1,1 s 3V, UNO 1.1 S 5V, UNO 1,7 DS, LANCIA DEDRA 1.8 ie
LANCIA THEMA 2.0 16 V LE
ŠKODA FAVORIT 135 LX in GLX, FORMAN in PICK-UP
LADA SAMARA 1300 in 1500, LADA NIVA
HYUNDAI: LANTRA 1.6 GLSi 16V, PONI HATCHBACK 1.5
GLSi

Novo mesto (068) 28-066, Trebnje (068) 44-025, Metlika
(068) 58-197, Krško (0608) 32-500.

PVC ohišja za nagrobne sveče

Čez 20 vrst ohišij za sveče vam nudi Kovinoplastika Lokar, Lokve 21/a, Črnomelj, tel. (068) 52-505.

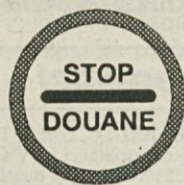
Večje količine dostavljamo brezplačno.

REPLAY
BLUE JEANS

Generalni zastopnik za Slovenijo išče ekskluzivnega zastopnika (prodajalna butik) za Novo mesto

Gornji trg 4, Ljubljana
tel.: (061) 222-586

NOVO — NOVO — NOVO — NOVO — NOVO

Pripravljamo dokumente
za carinjenje
in
opravljamo
(mednarodne) prevoze.

Strokovno in hitro!

MEDNARODNA ŠPEDICIJA IN TRANSPORT
Partizanska 10, 61310 Ribnica, SLOVENIJA
tel. (061) 860-659, fax (061) 860-659

**DOMUS —
CENTER ZA ZAŠČITO POTROŠNIKOV, d.o.o.**

Za predstavitev našega novega programa na področju celotne Slovenije vabimo k sodelovanju:

1. VODJE ZASTOPNIŠKIH SKUPIN
2. ZASTOPNIKE

Iščemo komunikativne ljudi z vsaj srednješolsko izobrazbo ter sposobnostjo organiziranja prodaje.
Vašo prijavo pričakujemo v 8 dneh na paslov:
DOMUS, Slovenska 17, LJUBLJANA, z oznako CZP

**GALA
ZA
VAS**

Gala Metlika, Kidričevo naselje

DOBRI RAZLOGI ZA NAKUP

- širok asortiman
- možnost osvežitve v prenovljenem bifeju
- menjalnica
- velik parkirni prostor
- odprto tudi ob sobotah in nedeljah

ODLIČNI PLAČILNI POGOJI

- 5% popust za upokojene
- možnost plačila na 2 ali več čekov
- možnost plačila s karticami ACTIVA, EUROCARD, VISA, TIMA, KM, Hmezad

Prijazno vas vabimo k obisku!

**Iščete nov poslovni
prostor v Metliki?**

Na odlični lokaciji v novem trgovsko-poslovnem centru v Metliki prodamo ali oddamo v najem popolnoma nove poslovne prostore. Primerni so za trgovsko in vse vrste storitvenih dejavnosti.

Izbirate lahko različne velikosti, poleg tega pa poslovne prostore lahko tudi prilagodimo vašim potrebam.

Najmanjša enota je 40m².

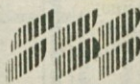
Nudimo ugodne prodajne cene - od 800 do 1400 DEM/m² in zelo ugodne kreditne pogoje!

Rok izročitve: julij 1993.

Ogled prostorov predvidoma vsak petek po predhodnem dogovoru.

Za informacije in ogled prostorov se oglasite na:

SKB - Nepremičnine & Leasing d.o.o.
Slovenska 54, 61000 Ljubljana
telefon: 061/313-468, 301-632
telefaks: 061/121-202

SKB - nepremičnine & leasing d.o.o.

JELOVICA

Šk.Loka, Kidričeva 58, tel.064/631-241, fax/632-261

HIŠE, VRATA, OKNA, SENČILA,
URTNE GARNITURE IN OPUŠČENI PROGRAMI

LJUBLJANSKI

SALAM
POLEG
10-35%
GOTOVINSKEGA POPUSTA
VAM NUDIŠO V ČASU SEJMA
§
SEJEMSKI POPUST,
3% ZA MONTAŽNE OBJEKTE
5% ZA STAVBNO POHIŠTVO

ki velja za pogodbe in naročila, sklenjena v času sejma na vseh naših prodajnih mestih

NOVO MESTO Ob potoku 5, 068/22-772,
METLIKA Vinogradniška41, 068/58-716, KRŠKO CKŽ 21, 0608/21-236

MERCATOR STANDARD d.o.o.
Glavni trg 3
68000 NOVO MESTO

RAZPISUJE

zbiranje ponudb za oddajo v najem trgovskega lokala
PREČNA v Prečni 8

Trgovina je prenovljena, sodobno opremljena.
Objekt oddamo z vso pripadajočo opremo.

Pogoji:

- opravljanje enake dejavnosti
- prevzem vseh stroškov
- vključitev v poslovanje z najemodajalcem
- uporaba kolektivne znamke Mercator

Trgovski lokal oddajamo za 10 let; medsebojna razmerja bosta stranki uredili s pogodbo.

Ponudbe sprejemamo 15 dni po objavi razpisa na naslov:
MERCATOR STANDARD d.o.o., Glavni trg 3, 68000 Novo mesto.

Interesenti dobijo podrobnejše informacije v zvezi z razpisom po telefonu 26-035 pri g. Hribarju ali 21-418 pri g. Hočevarju.

PULZ, d.o.o.

Miklošičeva 24, Ljubljana, tel./fax: 061/131-043

Najbolj pogosta težava v današnjem času

POVIŠAN KRVNI TLAK

Ali ga lahko držimo na vajetih?
Z digitalnim merilnikom krvnega tlaka in srčnega utripa **OMRON** je to preprosto.

CENA 9980 SIT

- Preprosto in hitro merjenje.
- Merilnik je lahek, priročen in lep na pogled.
- Namenjen je za dom. uporabo.
- Jamstvo 1 leto.
- Zagotovljen servis.

**UGODNE CENE
GRADBENIH MATERIALOV
BAUMIT**

Salonit Anhovo vam do konca meseca aprila nudi po zelo ugodnih cenah gradbene materiale Baumit

- toplotnoizolacijske omete
- notranje omete
- sanacijske omete
- plemenite omete in barve

Za podrobnejše informacije pokličite Salonit Anhovo, tel. (065) 51-030 in (065) 27-480.

FINET sistemi - sistemi nove generacije

tel.: (063) 701-225 fax: (063) 701-033; strojna oprema, programska oprema, grafika, multimedija, računalniške mreže, komunikacije, svetovanje

TIP RAČUNALNIKA	RAM	40 MB	85 MB	120 MB	170 MB	240 MB	425 MB
386 SX 25	1 MB	97200	105240	115920	122400	149400	
386DX 33/64 KB	2 MB	113880	119880	131880	138000	165360	239760
386DX 40/128 KB	2 MB	116880	122880	134880	141000	168360	242760
486DX 33/256 KB	4 MB	189600	200400	205200	232800	307080	
486DX2 50/256 KB	4 MB	208800	220200	225000	252600	326280	
486DX2 66/256 KB	4 MB	235200	246000	250800	267840	351600	

DISKETE	DS/DD	DS/HD
BASF EXTRA 3.5"	144	227
BASF EXTRA 5.25"	90	138

Cene so v tolarjih!

OSNOVNA KONFIGURACIJA

osnovna plošča, delovni spomin *** MB RAM, AT BUS kontroler, 2 x aer. in 1 x par. izhod, disketni pogon 1.2 MB, trdi disk QUANTUM (CONNER), VGA gr. kartica TRIDENT 512 KB, VGA MONO monitor 14" PHILIPS, ohlajše mini tower z LED displayem, tipkovnica CHICHONY s SLO znaki

V SPOMIN

*Kako bi dihal rad, postušal, gledal,
sedel med vami, katero vmes povedal —
pa me tišči steptan nad mano grob,
da s čelom butam ob ta nizki strop.
(O. Župančič)*

Po kratki in zahrbtni bolezni naju je v 59. letu starosti zapustil naš doberi ati

MIRKO ARH

Rožančeva 16, Krško

V boleči praznini sva hvaležni vsem, ki ste z nama sočustvovali, darovali cvetje, sveče in svete maše. Posebej se zahvaljujemo duhovnikom za lepo opravljen obred, govornikom g. Bučarju, g. Colariču in g. Vodopivcu, pevcem, godbi in sodelavcem podjetja Videm. Iz srca hvala!

Njegovi

ZAHVALA

V 81. letu je umrla dobra žena, mama, stara mama in setra

**GABRIJELA
PEČARIČ**

rojena Marin

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje. Posebna hvala sosedom in vaščanom, Antonu Vraničarju za poslovilne besede pred domačo hišo, gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevkam za zapete pešmi ter vsem, ki ste pokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: mož Janez, sin Zvonko z družino, sestre Tončka, Štefka in Suzana

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je zapustila naša mama, stara mama, teta in botra

**ALOJZIJA
ZORAN**

iz Herinje vasi 27

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom za podarjene vence, cvetje, sveče ter denarno pomoč. Hvala tudi zdravstvenemu osebju dermatološkega oddelka in interni bolnišnici Novo mesto za vso skrb in nego, delovnim organizacijam Dolenjka Novo mesto, OŠ Sentjerne, Tovarni zdravil Krka za podarjene vence in pomoč. Zahvaljujemo se tudi Marjanu Peru in Ivanu Novaku za poslovilne besede, g. župniku za lepo opravljen obred ter vsem, ki ste pokojno v tako velikem številu pospremlili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: vsi, ki smo jo imeli radi

